

דו"ח הביקורת הפנימית
ניהול רכבי מ.א. עמק המעינות

מסמך זה מכיל ממצאי ביקורת של מבקר המועצה, לפי סעיף 145 ו' בצו המועצות המקומיות, לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בדו"ח זה או חלק ממנו או תוכנו לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ולא יפרסם ממצאי ביקורת של מבקר המועצה, ואולם ראש המועצה או מבקר המועצה רשאי באישור וועדת הביקורת להתיר פרסום כאמור.

לפי סעיף 334 א' בפקודת העיריות: המפרסם דו"ח או חלקו או תוכנו או ממצא ביקורת ומפר בכך את סעיף 170 ג' (ו') או תנאי בהיתר שניתן לו לפי האמור דינו- מאסר שנה.

- לכבוד : מר יורם קרין - ראש מועצה אזורית עמק המעינות
- מר גדעון עריף - יו"ר וועדת הביקורת – מ.א עמק המעינות
- מר חיים פרלשטיין - חבר וועדת הביקורת – מ.א עמק המעינות

הנדון: ניהול רכבי מ.א עמק המעינות

נכבדיי,

בהתאם לתוכנית הביקורת השנתית, ערך מבקר המועצה ביקורת בנושא "ניהול רכבי מ.א עמק המעינות".

הביקורת התמקדה ב:

- 1 - קיומם והלימותם של נהלי העבודה.
- 2 - תחזוקת הרכבים
- 3 - אמצעי הפיקוח והבקרה על רכבי המועצה

הביקורת הציגה את ממצאיה למבוקרים בכתב, וקיבלה את תגובותיהם בכתב. ממצאי הביקורת, תגובות המבוקרים במלואן והמלצות הביקורת נכללו בגוף הדו"ח.

בברכה,

זועבי עלאא – רו"ח

מבקר פנים ונציב תלונות הציבור

מועצה אזורית עמק המעינות

- העתקים : 1- מר ירון שפיר - סגן ראש מועצה אזורית עמק המעינות.
2- מר אסף ברמי - גזבר מועצה אזורית עמק המעינות.
3- גברת מיה גומא להב - מנכ"ל מועצה אזורית עמק המעינות.
4- מר משה אלוך קצין בטיחות בתעבורה במועצה אזורית עמק המעינות

תוכן העניינים

מס' עמוד	שם פרק
1	עיקר הממצאים
3	מבוא
4	רקע כללי
5	מטרת הביקורת
5	היקף הביקורת
5	הבסיס החוקי
6	פירוט כלי הרכב
7	מדיניות ונהלים בניהול צי הרכב של המועצה
8	תקציב וביצוע
	אחזקת כלי הרכב
9	התקנת מערכות איתור בכלי הרכב
9	תיקונים וטיפולים
10	זקיפת שווי שימוש ברכב
11	קצין בטיחות בתחבורה
13	ניהול תיקי נהגים
15	הדרכת נהגים
16	ניהול תיקי רכבים
17	תאונות דרכים
19	טיפול בדו"חות תנועה וטיפול בתלונות
20	הקצאת רכבי ליסינג לעובדי המועצה
22	בחינת כדאיות שכירת/רכישת כלי רכב
23	רכישת רכבים
24	מכירת רכבים
25	תגובת המבוקר
	נספחים
	תקנות התעבורה, תשכ"א-1961 חלק יי סדרי בטיחות בהפעלת כלי רכב במפעלים

תמצית הממצאים ועיקרי ההמלצות

- פירוט כלי הרכב הנמצאים בשימוש המועצה

המועצה עושה שימוש ב-121 כלי רכב לפי הפירוט שלהלן:

מספר כלי רכב	סוג כלי הרכב
32	טנדרים/רכבים מסחריים
29	גרורים
28	רכבים פרטיים
14	אוטובוסים
8	טרקטורים
4	קלאב קאר
3	מלגוזות
2	משאיות
1	מכסחת דשא
121	סה"כ

- נוהל 10 "שימוש ברכב המועצה, מוסדותיה ותאגידיה" אינו כולל את הפירוט הנדרש לנושא הפקת

הזמנות והתקשרויות לאחזקה וטיפול ברכבי המועצה (ראה עמוד 7)

מומלץ: לתקן את נוהל 10 כך שיכלול מידע על אחזקת רכבי המועצה ומדרג האישורים הנדרש להפקת הזמנות למוסכים ונהלים נאותים לאישור החשבונות המתקבלים מהמוסכים ונותני השירותים האחרים.

- בשנים 2021 ו 2022 עלה הביצוע התקציבי של אחזקת כלי רכב על התקציב המאושר ב- 217 ו 336

אלפי ₪ בהתאמה (ראה עמוד 8)

מומלץ: ע"מ לתקצב בצורה נכונה, מוצע לפתוח עבור כל כלי רכב שלושה סעיפים: אחזקה, ביטוח/רישוי

וצריכת דלק. בשיטה זו ניתן להפיק דו"חות ניהוליים בקלות וביעילות שיאפשרו תכנון ותקצוב נכון.

- רכבי הליסינג אינם מחוברים למערכת בקרה ואיתור (ראה עמוד 9)

מומלץ: לחבר את כלי הרכב של המועצה למערכת בקרה ואיתור וזה ע"מ להגביר את השליטה והבקרה על כלי הרכב. יצוין גם שחיבור הרכבים למערכת האיתור עשוי לשפר את היעילות והחיסכון.

- הפנית הרכבים למוסכים נעשית באמצעות פנקס (ראה עמוד 9)

מומלץ: לרכוש תוכנה לניהול צי רכב, המערכת תאפשר הפקת מסמכים, ותאפשר תיעוד, בקרה ופיקוח על הטיפולים והתיקונים המבוצעים בכלי הרכב של המועצה.

- הפיקוח על תוקף הרישיונות והביטוחים נעשה באמצעות טבלאות אקסל ותזכורות בטלפון נייד

(ראה עמודים 13-14)

מומלץ: שימוש בתוכנה לניהול צי רכב תספק מידע זמין ונגיש לקצין הבטיחות, ותאפשר הפקת דו"חות

ניהוליים בקלות ובמהירות, ותמנע תקלות לא רצויות כגון אי חידוש ביטוח או רישוי.

שימוש בתוכנה עשוי להקל את העומס על קצין הבטיחות ותפנה לו זמן להתעסקות בנושאי בטיחות.

- **ניהול תיקי רכב (ראה עמוד 16)**
 קצין הרכב אינו מתייק בתיק הרכב את הוראות התיקון, ואינו מתייק את כל טפסי הביקורת התקופתית או טפסי הביקורת שהוא מבצע לאחר תיקון הרכב.
 קצין הרכב מפקח על הטיפולים ומועדיהם באמצעות טבלאות אקסל שהוא הכין.
- **המלצות**
 שימוש בתוכנת ניהול צי תייעל את העבודה בכך שתאפשר סריקת כל המסמכים ושמירתם בתיק הרכב הממוחשב שייוצר כתוצאה מהשימוש בתוכנת ניהול צי הרכב. יתרה מכך תוכנת ניהול יעילה תתעד את הטיפולים שכבר נעשו ותאפשר בניית תוכנית טיפולים לכלי הרכב באופן יעיל, ותמנע תקלות בדמות אי ביצוע או דילוג לא מתוכנן על פעולות תחזוקה שגרתיות כפי שקבע יצרן הרכב.
- **כדאיות שכירת/ רכישת רכבים (ראה עמוד 22)**
 המועצה מחויבת על פי ההסכמים לשלם אחזקת רכב ואין כל חובה להקצות רכב צמוד אלא בכפוף לכדאיות כלכלית.
 אין בידי מועצה תחשיב כלכלי עדכני לבדיקת כדאיות הקצאת רכבים שכורים לחלק מהעובדים.
מומלץ: להזמין חוות דעת או תחשיב כלכלי לבחינת הנושא.
- **מכירת/ החלפת כלי רכב (ראה עמוד 24)**
 ועדת רכב היא זו שמקבלת החלטות בעניין מכירת/ החלפת רכבים על סמך המלצותיו של קצין בטיחות בתעבורה.
 למועצה אין נוהל מסודר למכירת/ החלפת כלי רכב.
מומלץ: להכין נוהל מסודר למכירת/ החלפת רכבים לפי קריטריונים ברורים שיאפשרו תכנון רב שנתי יעיל וחסכוני.

מבוא

בהתאם לתוכנית העבודה של הביקורת הפנימית במועצה אזורית עמק המעיינות, ערך מבקר המועצה ביקורת בנושא "ניהול רכבי מועצה אזורית עמק המעיינות".

לפני הצגת ממצאי הדו"ח, מן הראוי לציין:

1- עבודת הביקורת מושפעת מסיכוני הביקורת שהם:

סיכון מובנה Inherent Risk שמשמעו, הסיכון שיתרת חשבון או סוג עסקאות יהיו חשופים להצגה מוטעית באופן נפרד או במשולב, שעשויה להיות מהותית, ללא קשר לקיומה של בקרה פנימית.

סיכון בקרה Control Risk שמשמעו, הסיכון שהצגה מוטעית, באופן נפרד או במשולב, שיכולה להתייחס ליתרת חשבון או לסוג עסקאות ואשר עשויה להיות מהותית, לא תימנע, או לא תיחשף ותתוקן בעיתוי מתאים, באמצעות המערכת החשבונאית והבקרה הפנימית.

סיכון חשיפה Detection Risk שמשמעו, הסיכון שהבדיקות המבססות

Substantive Procedures אותם נוקט המבקר לא יחשפו הצגה מוטעית, באופן נפרד או במשולב, שקיימת ביתרת חשבון או בסוג עסקאות ואשר עשויה להיות מהותית.

2- הביקורת הינה מדגמית, ולכן אין הכרח שהביקורת תחשוף את כל הליקויים הקיימים.

רקע כללי

הרשויות המקומיות עושות שימוש, לקיום פעילותן השוטפת, בכלי רכב מסוגים שונים ומגוונים:

רכבי איגום: רכבים המשמשים לפעילות השוטפת בתחום התחזוקה, הניקיון והביטחון. רכבים אלו משמשים לעריכת סיורים ופעילות תחזוקה. הרכבים אינם מוצמדים לעובדים ספציפיים וחל איסור לשימוש פרטי ברכבי האיגום. בדרך כלל רכבי איגום מושארים בחצר הרשות בתום יום העבודה.

רכבים צמודים: רכבים המוצמדים לחלק מהעובדים בעיקר הבכירים כחלק מתנאי העסקתם. רוב רכבים אלה הם רכבים חכורים אך חלקם הם רכושה של המעצה. שווי השימוש לצורכי מס נזקף בתלושי השכר של אותם עובדים.

רכבים אחרים: בקטגוריה זו נכללים משאיות, טרקטורים, קטנועים וכלים אחרים. כלי רכב אלו משמשים לפעילותה השוטפת של הרשות.

רכבי הרשות הם חיוניים ביותר לביצוע הפעילות השוטפת לכן הרשויות מקצות משאבים רבים לאחזקה כלי הרכב, והשארתם במצב של תקינות וכשירות.

קצין הבטיחות בתחבורה ברשות המקומית הוא האחראי על תחזוקת כלי הרכב העומדים לרשות הרשות המקומית כמתחייב מתקנה 580 לתקנות התעבורה תשכ"א-1961.

לביצוע הביקורת נערכו שיחות עם משה אלוק שהוא קצין בטיחות בתעבורה במועצה אזורית עמק המעיינות. הביקורת התמקדה בניהול כלי הרכב בין השנים 2021-2022.

עבודת הביקורת

מטרת הביקורת

מטרת הביקורת בדיקת ואפיון נאותות ויעילות ניהול צי הרכב שנמצא בשימוש המועצה הביקורת התמקדה בנושאים שלהלן:

- ✓ פיקוח ובקרה על השימוש ברכבי המועצה
- ✓ קיום נהלי עבודה נאותים שמבטיחים שמירה על רכבי המועצה בצורה תקינה.
- ✓ נאותות תהליכי רכישת ומכירת רכבי המועצה
- ✓ הפיקוח על כללי מנהל תקין, חיסכון ויעילות

היקף הביקורת

הביקורת התמקדה בשנים 2021-2022 והתבססה על:

- ✓ שיחות ובירורים עם קצין בטיחות בתעבורה במועצה
- ✓ סקירת נהלים, דו"חות ניהוליים, פרוטוקולים והתכתבויות
- ✓ בדיקות מדגמיות

הבסיס החוקי

- ✓ צו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), תשי"ח-1958.
- ✓ תקנות התעבורה, תשכ"א-1961, הוראות ליישום תקנה 585 מתקנות התעבורה באמצעות קצין התעבורה¹.
- ✓ חוזר מנכ"ל שלטון מקומי 551-פברואר² 2017.
- ✓ נוהל עבודה לקצין בטיחות בתעבורה³.

¹ חוקים+ חוזרים+ תקנות/תקנות התעבורה/תקנות התעבורה תשכ"א 1961.doc

² חוקים+ חוזרים+ תקנות/חוזר מנכ"ל שלטון מקומי 551-פברואר 2017.pdf

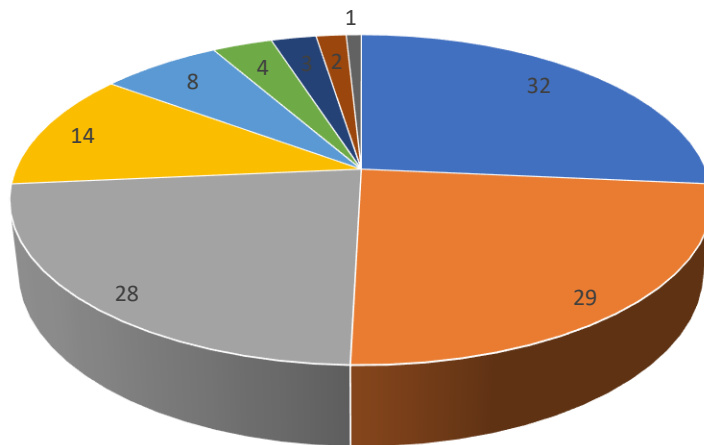
³ חוקים+ חוזרים+ תקנות/תקנות התעבורה/נוהל עבודה לקצין בטיחות בתעבורה.pdf

פירוט כלי הרכב הנמצאים בשימוש המועצה

⁴ להלן פירוט כל הרכב שהיו בשימוש המועצה נכון לסוף שנת 2022 כפי שנתקבל מקצין הבטיחות בתעבורה:

מספר כלי רכב	סוג כלי הרכב
32	טנדרים/ רכבים מסחריים
29	גרורים
28	רכבים פרטיים
14	אוטובוסים
8	טרקטורים
4	קלאב קאר
3	מלגזות
2	משאיות
1	מכסחת דשא
121	סה"כ

כלי הרכב שהיו בשימוש המועצה בסוף שנת 2022

■ טנדרים/ רכבים מסחריים ■ גרורים ■ רכבים פרטיים ■ אוטובוסים ■ טרקטורים ■ קלאב קאר ■ מלגזות ■ משאיות ■ מכסחת דשא

⁴ חומרים ומסמכים/מצבת כלי רכב מועצה אזורית עמק המעיינות.xls

מדיניות ונהלים בניהול צי הרכב של המועצה

רשות מקומית כמו כל גוף ציבורי אחר נדרשת להכין ולהטמיע נהלי עבודה נאותים להבטחת ניהול משאבים יעיל וחסכוני נכון תוך הקפדה על כללי מנהל תקין. הביקורת קיבלה לידיה את הנהלים שלהלן:

- 1- נוהל שימוש ברכב המועצה, מוסדותיה ותאגידיה (נוהל מספר 10)⁵
מטרת הנוהל היא לפרט את אופן השימוש בכלי הרכב, ולפרט את הרשאים לעשות שימוש בכלי הרכב.
- 2- קובץ נהלים מחלקת תחבורה⁶
הנוהל כולל נהלים לעבודה שוטפת המיועד לנהגי האוטובוסים שבבעלות המועצה ולנהגי האוטובוסים השכורים.
- 3- נוהל עבודה לנהגים-גשר גולן⁷
זהו נוהל שהוכן ע"י חברת השכרת הרכב "גשר גולן", אחת מהספקיות שמשכירות רכבי ליסינג למועצה, הנוהל מופנה לנהגי רכבי הליסינג התפעולי. הנוהל מתמקד בטיפולים, תיקונים תקלות ותאונות.
- 4- נוהל הוראות בטיחות לנהגי פינוי אשפה⁸
הנוהל כולל הוראות בטיחות לנהיגת ותפעול משאית פינוי אשפה.
הביקורת בחנה את ההתנהלות בנושא תחזוקת רכבים, לרבות קיום הוראות המפורטות בנהלים ומדרג האישורים הנדרשים בנושא.

ממצאים

מסקירת נהלי העבודה נמצא שאין בנהלים ההתייחסות מספקת לנושא אחזקת רכבי המועצה, לרבות התייחסות לנושא הפקת הזמנות למוסכים, ונהלים נאותים לאישור החשבונות המתקבלים מהמוסכים ונותני השירותים האחרים. המידע החסר נמצא בחלקו בנהל אחר של המועצה שמתמקד בנושא הזמנות ורכש. ביום 7/9/2023 עודכן נוהל 10 "שימוש ברכבי המועצה, מוסדותיה ותאגידיה". גם בנוהל החדש אין התייחסות לנושא אחזקת רכבי המועצה.

המלצות

לעדכן את נוהל 10 ולכלול בו הוראות מפורטות בעניין הזמנת שירותי תיקון ואחזקת רכבים.

⁵ חומרים ומסמכים\נהלים\נוהל רכב 14.06.20.pdf

⁶ חומרים ומסמכים\נהלים\קובץ נהלים מחלקת תחבורה.pdf

⁷ חומרים ומסמכים\נהלים\נוהל עבודה לנהגים-גשר גולן.pdf

⁸ חומרים ומסמכים\נהלים\נוהל הוראות בטיחות לנהגי פינוי אשפה.pdf

תקציב וביצוע

ניהול נכון בכל מחלקה מתחיל בתכנון ובבניית תקציב שנתי שייתן מענה לצרכים השוטפים והצרכים הבלתי צפויים.

תכנון תקציב וניהולו בצורה יעילה מאפשרים להשיג את מטרות המחלקה כפי שנקבעו ע"י הנהלת המועצה. למען שימור היכולת של המחלקה להתמודדות עם אתגרים תקציביים, קיים צורך בשיון כספים להוצאות כבדות שאינן צפויות כגון תקלות משמעותיות בעלויות גבוהות. חלק מתחזוקת כלי הרכב מבוצעת במועדים קבועים שנקבעו ע"י היצרנים של כלי הרכב (טיפולים שוטפים), וחלקה מבוצעת ע"פ הצורך ובהתאם לתקלות שנגרמות בכלי הרכב בהתאם לשימוש כגון תקרים בצמיגי כלי הרכב.

הביקורת בדקה את עלויות אחזקת כלי הרכב בשנים 2021-2022

בטבלה שלהלן מוצגים נתוני תקציב מול ביצוע בסעיף אחזקת כלי רכב, הנתונים מתייחסים לשנים 2021-2022:

שנה	תקציב (אלפי ₪)	ביצוע (אלפי ₪)	יתרת תקציב/חריגה
2021	4,557	4,774	217-
2022	5,186	5,523	336-

ממצאים

מניתוח נתוני הביצוע לשנים 2021 ו 2022 מתברר שהביצוע עלה על התקציב ב-217 ו 336 אלפי ₪ בהתאמה. בספרי הנה"ח רושמים את כל ההוצאות המשויכות לכלי רכב מסוים בכרטיס הנה"ח נפרד ויעודי. לפי שיטת הרישום הנהוגה אין אפשרות לשלוף בנקל נתונים לפי סוג ההוצאה, כך למשל שאין אפשרות לחלץ את עלות הדלקים השנתית של כלל רכבי הליסינג, או עלות הביטוח והרישוי השנתיים של הרכבים שנמצאים בבעלות המועצה.

המלצות

לפתוח שלושה כרטיסי הנה"ח לכל כלי רכב: הוצאות אחזקה, ביטוח ורישוי, צריכת דלק. לרשום את ההוצאות של כל אחד מכלי רכב בחלוקה להוצאות אחזקה, ביטוח ורישוי וצריכת דלק. ביצוע רישומים בצורה כזו יאפשר להנהלה להפיק מידע מקיף בחתכים שונים שיאפשר שליפת מידע אמין תוך זמן קצר. כך שלמשל ניתן לבדוק עלות הדלקים שנרכשו עבור רכבי הליסינג בחודש מסוים, או למשל הוצאות ביטוח ורישוי טרקטורים.

רישום מפורט כפי שמוצע לעיל יסייע להנהלת המועצה לקבל מידע נגיש שיאפשר קבלת החלטות ניהוליות נכונות המבוססות על מידע אמין ונגיש. כמוכן שיטת הרישום המוצעת עשויה לסייע בתקצוב נכון של סעיפי ההוצאה השונים, וכך אולי אפשר להימנע מחריגות תקציביות.

אחזקת כלי הרכב

התקנת מערכות איתור בכלי הרכב

ממצאים

משיחה עם קצין הבטיחות עולה שלא הותקנו ברכבים השכורים (ליסינג) מערכות איתור, לעומת זאת כן התקינו מערכות איתור ברכבים שנמצאים בבעלות המועצה. לדברי קצין הבטיחות לא הותקנו מערכות איתור בגלל עלות ההתקנה ודמי המנוי. לדבריו, במידה והמועצה תבקש להתקין מערכות איתור אז עלות ההתקנה תחול על המועצה.

המלצות

להגברת השליטה והפיקוח על רכבי המועצה ולמען השמירה על הבטיחות יש צורך בתקנת מערכת איתור גם ברכבים השכורים.

מן הראוי להתקין מערכות איתור בכל הרכבים של המועצה לרבות הרכבים השכורים, מערכת האיתור מאפשרת הפקת יומן רכב ממוחשב שיאפשר קבלת מידע היסטורי על השימוש בכלי הרכב.

המידע שיופק מאותו יומן רכב עשוי לספק למועצה מידע לגבי השימושים ברכב, מה שעשוי להיות מרכיב חשוב בבדיקת הכדאיות באחזקת רכב כזה או אחר או להעמדת רכב לרשות עובד זה או אחר.

יש לציין שהתקנת מערכות איתור ברכבים עשויה להגביר את היעילות והחיסכון בשימוש בכלי הרכב.

תיקונים וטיפולים

הביקורת קיבלה רשימה של מוסכים וספקי שירות המספקים שירותי תחזוקה לרכבי המועצה. הרשימה כוללת ספקים בתחום המכונאות, פחחות וצבע, פנצ'רייה, חשמל רכב, מיזוג אוויר, אביזרי רכב, איתור ומיגון.

ממצאים

הפניית הרכבים לתיקון מתבצעת לאחר בחינת הרכב ע"י קצין בטיחות הרכב. קצין הבטיחות מפק מסמך מפנקס שנקרא "אישור ביצוע/הוראת תיקון". הרכב מופנה למוסך ושם מתקבלת הצעת מחיר שמאושרת ע"י קצין הבטיחות.

בסיום התיקון או הטיפול מתקבלת חשבונית מס מהמוסך/ספק ומצורף אליה העתק מאישור ביצוע/הוראות תיקון.

קצין הבטיחות נדרש לאשר את החשבונית שמתקבלת מהמוסך ומעביר אותה לתשלום במחלקת הנה"ח.

המלצות

לרכוש תוכנה ייעודית לניהול צי רכב ולהפיק באמצעותה את מסמכי ההפניה לצורך ביצוע התיקונים והטיפולים במוסכים. הפקה מסמכים מהמחשב תגביר את השליטה והבקרה על נושא התיקונים, ותספק מידע מלא וזמין על היסטוריית הטיפולים באותו כלי רכב.

שימוש נכון בתוכנת ניהול צי רכב תאפשר שליפת דו"חות תפעוליים לצורך ביצוע בקרות שוטפות ודיווחים להנהלת המועצה.

יש לציין שהתקנת תוכנת ניהול צי רכב עשויה להגביר את היעילות והחיסכון בשימוש בכלי הרכב.

זקיפת שווי שימוש ברכב

שווי שימוש הוא סכום שנוקף להכנסתו של עובד שקיבל רכב ממעבידו ומשתמש בו. סכום זה מגלם את השווי הכספי של טובת ההנאה הגלומה בשימוש הפרטי של העובד ברכב.

הוראות רשויות המס מחייבות זקיפת שווי לעובד בגין שימוש ברכב שהוצמד לעובד ספציפי. כאשר הרכב אינו מוצמד לעובד ספציפי אז אין חובה לזקוף שווי שימוש ובלבד שאותו רכב מוחנה בתום יום עבודה בחצרו של המעסיק.

חישוב זקיפת שווי השימוש **החודשי** נקבע בתקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברכב) והוא עומד כיום על 2.48% ממחירו הרכב.

הביקורת דגמה את זקיפת שווי השימוש בתלושי השכר של 6 עובדים מתוך העובדים שמשתמשים ברכבי המועצה:

ממצאים

שם העובד	סוג הרכב	שווי שימוש חודשי ₪ (לפי תלוש השכר)	האם נזקף שווי שימוש כנדרש
צ.ד.	קורולה היברידי	3,050	✓
י.ק.	קיה ספורטאגי	3,840	✓
א.ב.	סקודה אוקטביה	3,760	✓
מ.ג.	סקודה אוקטביה	3,580	✓
ר.מ.	סקודה אוקטביה	3,600	✓
י.ק.	רנו מגאן	3,560	✓

משיחה עם קצין הבטיחות בתחבורה עולה שכל כלי הרכב מוצמדים לעובדים, ואין כלי רכב שהם רכבי איגום שמושאים בחצר במועצה בסוף יום העבודה.

נדגמו תלושי שכר של שישה עובדים, ונמצא שנוקף שווי שימוש בצורה תקינה.

✓ תקין

קצין בטיחות בתעבורה

תקנה 580 לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 קובעת "בעל מפעל יעסיק במפעלו קצין בטיחות שיש לו רשיון נהיגה לסוגי הרכב המופעלים במפעלו באישור הרשות לפי תקנה 584".

הגדרת מפעל כפי שמוגדרת בתקנה 579(ג) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 חלה גם על רשות מקומית שבבעלותה אוטובוס.⁹

מתקנות התעבורה תשכ"א-1961 עולה שהמועצה מחוייבת להעסיק קצין בטיחות בתעבורה שתפקידו הם כדלקמן:

✓ לפקח על כך שהנהגים המועסקים במפעל או הנוהגים ברכבו ימלאו אחר הוראות פקודת התעבורה והתקנות על פיה.

✓ לפקח על כך שכלי הרכב של המפעל או המופעלים על ידו יהיו בכל עת במצב תקין ושיתמלאו בהם הוראות דיני התעבורה.

✓ לפקח על הוראות כל דין הנוגעים לבטיחותם של עוברי דרך ותקינותו של כלי רכב בתחום המפעל.

✓ לפקח על כל שמצב בריאותם של הנהגים ברכבי המועצה יהיה תואם לדרישות דיני התעבורה.

✓ להדריך את הנהגים ברכבי המועצה בענייני נהיגה, טעינה, פריקה, טיפול ברכב ודיני התעבורה.

✓ להמליץ בפני בעל המפעל בכל הנוגע להכשרתם ולהשתלמותם של הנהגים והנוהגים ברכב המפעל ולהנהגת סדרי בטיחות במפעל ובכל הנוגע לבטיחותם של הנהגים ושל הרכב.

✓ להגיש דינים וחשבונות לבעל המפעל בכל הנוגע לתפקידו לפי תקנה זו.

✓ לנהל תיק רכב ותיקי נהג וניהול רישומים כנדרש.

✓ להנהיג, ליזום ולהפעיל סדרי בטיחות להפעלת כלי רכב ונהגים ולקיים הוראות שמפורטות להלן:

❖ לדאוג ולפקח על תקינותם של כלי הרכב על סוגיהם הרשומים בבעלות או מופעלים בקביעות גם אם אינם בבעלות החברה/ מפעל/ תאגיד/ מוסד).

❖ לפקח על כך שהנהגים בכלי הרכב של המועצה יקיימו את כללי הבטיחות ויצייתו להוראות.

❖ להסדיר ולקבוע סדרי בטיחות של התנועה בשטח החצר/ במרחב של המועצה.

❖ לחקור תאונות על סוגיהן, כולל נזק בלבד, ולהסיק מסקנות מתבקשות בדבר מניעתם בעתיד ולפעול לישומן.

❖ לנהל תיקים ורישומים שישקפו את סדרי הבטיחות שהונהגו ע"פ ההוראת אלו.

❖ לקיים פעולות חינוך, הדרכה והסברה בכל הנוגע לאחזקתם התקינה של כלי הרכב והנהיגה הנכונה ע"פ תקנות התעבורה וכללי הזהירות הנדרשים.

⁹ [הוקים+ חוזרים+ תקנות לתקנות 579+580.pdf](#)

מר משה אלוק הוא קצין בטיחות בתעבורה במועצה אזורית עמק המעינות, משה נכנס לתפקידו בתחילת שנת 2020 והוא מועסק במועצה במשרה מלאה. מר אלוק, הוא האמון על ניהול צי הרכב במועצה ולכן הוא אחראי על הנושאים שלהלן:

- ✓ הקשר עם חברות הליסינג להזמנת רכבים או להשבת רכבים עם תום ההתקשרות
- ✓ תיאום טיפולים לכלל כלי הרכב הנמצאים בשימוש המועצה
- ✓ ניהול הקשר עם המוסכים.
- ✓ הפקת הזמנות עבודה לבדיקות וטיפולים ברכבי המועצה
- ✓ פיקוח על הנהגים
- ✓ פיקוח על כלי הרכב
- ✓ להדריך את הנהגים
- ✓ להגיש דינים וחשבונות למועצה ולרשויות המוסמכות
- ✓ להנהיג, ליזום ולהפעיל סדרי בטיחות להפעלת כלי הרכב

ניהול תיקי נהגים

מחלקת קציני הבטיחות במשרד התחבורה הכינה מסמך שכותרתו "נוהל עבודה לקצין בטיחות". במסמך הנ"ל נקבע כדלקמן:

"קצין הבטיחות בתחבורה ינהיג וינהל "תיק נהג" לגבי כל אדם הנוהג ברכב החברה/התאגיד/המפעל/המוסד (כולל בני משפחה הרשאים לנהוג).

הוראה זו חלה לגבי נהיגה על כל סוג של כלי רכב ממונע כולל מכוונות ניידות וטרקטורים".
הרציונל מאחורי ההוראה הנ"ל היא הגברת הפיקוח על הנהגים שעושים שימוש ברכבי המפעל.

להלן הפעולות הנדרשות מקצין הבטיחות ע"מ לעמוד בהוראות שנקבעו בתקנות 585,587ג(א) מתקנות התעבורה:

הנורמה בעניין ניהול תיקי נהגים
קצין בטיחות בתעבורה ינהיג וינהל "תיק נהג" לגבי כל אדם הנוהג ברכב של החברה/התאגיד/המפעל/המוסד (כולל בני משפחה הרשאים לנהוג).
קבלת ובחינת נוהג חדש: בחינה עיונית
קצין בטיחות לא יניח לאדם לנהוג ברכב החברה לפני שבדק: את עברו של הנהג החדש מבחינת כישוריו וניסיונו לנהוג בכלי רכב, שבהם הינו אמור לנהוג. ולפני שערך מבחן שיאפשר לעמוד על מידת ידיעותיו, המחייבות אותו כדין עפ"י התקנות. המבחן יכלול: ידיעת התקנות הנוגעות לו; התמרורים והכרת הרכב שבו הוא אמור לנהוג.
קבלת ובחינת נוהג חדש: המבחן המעשי
המבחן המעשי יכלול את מידת היכולת והמיומנות של הנהג להפעיל את כלי הרכב שבו ינהג בבטחה בכל תנאי הדרך, הוראה זו חלה על "הנהג המקצועי" והן על "הנהג" בו לצרכי תעבורה בלבד, בלי להתחשב בדרגת הרישיון והוותק בנהיגה.
ממצאי המבחן הסופי ירשמו בכרטיס הנהג.
עדכון נהגים
על קצין הבטיחות לדאוג לכך שכל הנהגים והנוהגים ברכב החברה יעודכנו בהתמדה בכל הנוגע לדינים ותקנות התעבורה המתייחסות אליהם.
הטיפול בעבירות התנועה
נודע לקצין הבטיחות על עבירת התנועה (מלבד חניה) בגינה הורשע "הנהג", שיש עמה כדי לפגוע בכללי הזהירות, ירשום פרטיו ומסקנותיו "בכרטיס הנהג." קצין הבטיחות ידון עם הנהג בפרטי העבירה כדי למנוע הישנותה.
תלונות על נהיגה
במקרה של דיווח על נהג או נוהג מגורם פורמלי או אפורמלי באשר לאופן נהיגתו – הן לחיוב והן לשלילה – יחקור קצין הבטיחות או נסיבות המקרה וירשום את המסקנות שסיק בכרטיס הנהג. למעקב אחר תלונות המתייחסות לנהיגת נהגים המועסקים על ידי המועצה או הנהגים ברכב קיימת חובה בהצמדת מדבקה לחלקו האחורי של הרכב במקום הנראה לעין בצירוף טלפון שניתן להתקשר אליו 24 שעות.
פיקוח על שעות העבודה והמנוחה של הנהגים המקצועיים
קצין הבטיחות יביא לידיעת הנהלת החברה/ המפעל/ המוסד /התאגיד להנהלת סידור העבודה ולנהגים הנוגעים לעניין דבר חובתם לקיים הוראות תקנה 168 מתקנות התעבורה אשר מסדירה את שעות הנהיגה המותרות על פי חוק. תקנה זו חלה על הנהג ברכב ציבורי, אוטובוס פרטי או רכב מסחרי שמשקלו הכולל המותר עולה על 6,000 ק"ג, והנהג רכב מנועי מסוג אחר או המורשה על פי רישיון או היתר להסיע אחד עשר אנשים או יותר.

<p>פיקוח אחר מצב בריאותו של הנהג</p> <p>חתימה על הצהרת בריאות אחת לשנתיים. קצין הבטיחות יפעל במקרים שיש צורך בחוות דעת רפואית בהתאם לנסיבות כל הפעולות הנוגעות למצב בריאותו של הנהג שיש בהן כדי להשפיע על כושר הנהיגה שלו או להגבילו, מחייבות את קצין הבטיחות לפעול כאמור או להיוועץ במחלקת קציני הבטיחות.</p>
<p>תאונות</p> <p>קצין הבטיחות בתעבורה יוציא נוהל שינחה לכללי ההתנהגות בתאונות דרכים. הנוהל יחייב את כל הנהגים והנהגים שבפיקוחו.</p>
<p>חובת הנהג בעת תאונת דרכים</p> <p>על קצין הבטיחות להביא לידיעת הנהגים שבפיקוחו את החובות המוטלות עליהם עפ"י תקנות 144 – 146 המסדירות את התנהגות הנהג ברכב בעת התאונה</p>
<p>חקירת תאונה</p> <p>בכל מקרה של תאונה יחקור אישית את התאונה מההיבט הבטיחותי. יחייב את הנהג המעורב בה למלא "דו"ח תאונה (לעניין זה טוב הטופס הסטנדרטי של חברות הביטוח). ממצאי ומקנות החקירה חייבים להיות מסווגים "לתאונה נמנעת" או "תאונה בלתי נמנעת"</p>

להלן ממצאי בדיקה מדגמית לבדיקת נאותות תיק הנהגים :

שם הנהג	רישיון נהיגה בתוקף	חתימה על הדרכה ראשונית	הצהרת בריאות	מבחן נהיגה ע"י קצין בטיחות	חתימה על תצהיר לפי תקנה 168	טופס תאונות דרכים	אישור משטרה בדבר עבירות תנועה	טופס נהלי התנהלות ברכבי מועצה	הצהרת התחייבות להסבת דו"ח תנועה או חניה
ד.ב	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ע.ג	✓	✓	✓	✓	ל.ר.	✓	✓	✓	✓
א.י	✓	✓	✓	✓	ל.ר.	✓	✓	✓	✓
ש.פ	✓	✓	✓	✓	ל.ר.	✓	✓	✓	✓
ג.א	✓	✓	✓	✓	ל.ר.	✓	✓	✓	✓

ממצאים

נדגמו 5 תיקי נהגים ונמצאו תקינים.

✓ תקין

המלצות

קצין הבטיחות מנהל תיק נפרד עבר כל נהג, אך הוא עושה את הפיקוח על תוקף המסמכים בטבלאות אקסל שהוא מזין בעצמו.

הביקורת ממליצה להזין את פרטי הנהגים לתוכנה לניהול צי רכב, התוכנה תתריע על מחסור במסמכים ותתריע על התקרבות לסיום תוקף מסמכים הנחוצים להשלמת הפיקוח על תיק הנהג.

שימוש נכון בתוכנה ייעודית לניהול צי רכב, תסייע רבות לקצין הבטיחות, תייעל את עבודתו ותמנע טעויות שעלולות לקרות ללא כוונה.

שימוש בתוכנת ניהול ציר רכב עשויה להקל על הפקת דו"חות ניהוליים בקלות ובמהירות.

הדרכת נהגים

קצין הבטיחות הוא הגורם האמון במועצה על הדרכת הנהגים והנהגים ברכבי המועצה, ולכן הוא נדרש לעדכןם באופן תדיר בכל הנוגע לדינים ולתקנות התעבורה המתייחסות אליהם:

- ❖ עדכון ידיעות הנוגעות לחובת הנהג החלות עליו ע"פ תקנות התעבורה ודינים אחרים.
 - ❖ עדכון ידיעות בעניין השינויים בתקנות ודינים אחרים.
 - ❖ הכרת אופן תפעול הרכב הספציפי ואופן הטיפול בו.
 - ❖ תפעול נכון של מערכת ההיגוי והבלימה בתנאי דרך שונים.
 - ❖ נהיגה נכונה.
 - ❖ נהיגה בלילה בתנאים מכבידים.
 - ❖ ניתוח תאונות ואירועים תעבורתיים לשם הפקת לקחים.
 - ❖ פריקה, טעינה, העמסה והובלת משאות.
 - ❖ חובות הנהג באשר להפעלת מכוונות ניידות וכלים ספציפיים שונים.
- הדרכת הנהגים תתבצע בכל דרך אפשרית, כנסים, מפגשים, שיחות אישיות. תהליך ההדרכה מחייב את כל הנהגים ברכבי המועצה, ויתבצע ביוזמתו של קצין הבטיחות. קיימת חובה לרשום את פרטי התדרוכים והקורסים בכרטיס הנהג.

ממצאים

הביקורת קיבלה לידיה העתקים מאישורים המעידים על הדרכות והשתלמויות שהשתתפו בהם הנהגים. חלק ניכר מהאישורים נשאו את חתימת המשתתפים בהדרכות וההשתלמויות

המלצות

הביקורת ממליצה על בניית תוכנית הדרכות שנתית שתתן מענה מלא ומקיף לנושא ההשתלמויות וההדרכות הנדרשות.

✓ תקין

ניהול תיקי רכב

קצין הבטיחות הוא האחראי על תקינות כלי הרכב של המועצה, ולכן קצין הבטיחות נדרש לקיים את הפעלות המפורטות להלן:

פיקוח על תקינות הרכב		
הממצאים	הנורמה	נושא
	הכנת תיק לכל רכב נפרד, שבו ירשמו באופן כרונולוגי הטיפולים והתיקונים שבוצעו ברכב במשך כל תקופת הפעלתו.	ניהול תיקי רכב
✓	קצין הבטיחות ינהיג וינהל רישום הודעות על ליקויים שנתגלו ברכב.	ביצוע תיקונים שוטפים
✓	קצין הבטיחות אחראי על בדיקת הרכב שלגביו נתקבלה הודעה על ליקויים. ההחלטה על מהות התיקון תהיה באחריות קצין הבטיחות.	בדיקה לאחר תיקון
✓	אם החליט קצין הבטיחות על ביצוע תיקונים, הוא נדרש להוציא הזמנת תיקון למבצע התיקון.	
✓	בתום התיקון, באחריות הקצין לבדוק את הרכב ולאשר את היותו תקין.	
	בתום התיקון, ירשום קצין הבטיחות בכרטיס הרכב את פרטי התיקון, ויתייק את המסמכים הרלוונטיים בתיק הרכב.	
✓	קצין הבטיחות אחראי אישית להנהגת וביצוע הביקורת התקופתית לגבי כלי הרכב המופעלים במועצה.	ביקורת תקופתית
✓	קצין הבטיחות יקבע את מועד הביקורת התקופתית על בסיס השיקולים שלהלן: הוראות היצרן, תנאי העבודה, זמינות הרכב.	
✓	הביקורת התקופתית תיערך לכל רכב לפחות אחת לשלושה חודשים, ולרכב מעל 4,000 ק"ג אחת לחודש תוך הנפקת אישור תקינות חודשי.	
✓	קצין הבטיחות ימלא טופס ביקורת תקופתית עבור כל רכב שייבדק על ידו. בטופס ירשמו הליקויים ככל וקיימים. קצין הבטיחות אחראי לקיום הרישום והממצאים על גבי הטופס. באם יחליט קצין הבטיחות לשלוח את הרכב לתיקון אז הוא נדרש לבצע את הפעולות שנמנו לעיל בעניין "בדיקה לאחר תיקון"	

ממצאים

בגלל חוסר מקום, קצין הרכב אינו מנהל תיק נפרד לכל כלי הרכב, הוא משתמש בתיק הנהג ושם הוא מתייק את החומרים הרלוונטיים של אותו כלי רכב שבו משתמש הנהג.

קצין הרכב אינו מתייק בתיק הרכב את הוראות התיקון, ואינו מתייק את כל טפסי הביקורת התקופתית או טפסי הביקורת שהוא מבצע לאחר תיקון הרכב.

קצין הרכב מפקח על טיפולי הרכבים ומועדיהם באמצעות טבלאות אקסל שהוא הכין.

המלצות

שימוש בתוכנת ניהול צי תייעל את העבודה בכך שתאפשר סריקת כל המסמכים ושמירתם בתיק הרכב הממוחשב שיווצר כתוצאה מהשימוש בתוכנת ניהול צי הרכב. יתרה מכך תוכנת ניהול יעילה תתעד את הטיפולים שכבר נעשו ותאפשר בניית תוכנית טיפולים לכלי הרכב באופן יעיל, ותמנע תקלות בדמות אי ביצוע או דילוג לא מתוכנן על פעולות תחזוקה שגרתיות כפי שקבע יצרן הרכב.

תאונות דרכים

בפרק ב' להוראות קבע לקצין הבטיחות נקבע שקצין הבטיחות נדרש להפיץ נוהל בעניין כללי ההתנהגות בתאונות דרכים. הנוהל יחייב את כל הנהגים שבפיקוחו. על קצין הבטיחות להביא לידיעת הנהגים שפיקוחו את החובות המוטלות עליהם ע"פ תקנות 144-146 המסדירות את התנהגות הנוהג ברכב בעת התאונה בסעיף 7 להוראות הנ"ל מפורטות הפעולות שעל קצין הבטיחות לבצע בקרות תאונות דרכים.

מס סעיף	הנורמה	ממצאים
(1)7	הוצאת נוהל המנחה את נהגי המועצה באשר לכללי ההתנהגות בעת קרות תאונת דרכים	✓
(3)7	הבאה לידיעת הנהגים את החובות המוטלות עליהם בעת קרות התאונה	✓
(5)7	חקירת התאונה מההיבט הבטיחותי	✓
(6)7	חיוב הנהג המעורב בתאונה למלא דו"ח תאונה	✓
(7)7	תיעוד ממצאי החקירה, וסיווג התאונה ל"תאונה נמנעת" או "תאונה בלתי נמנעת"	✓
(8)7	קביעה אם הנהג אחראי לתאונה או לא	✓
(9)7	רישום הממצאים והמסקנות על גבי טופס מיוחד ובכרטיס הנהג	✓
(10)7	ניהול תיק תאונות	✓
(11)7	במקרה של מסקנה המחייבת נקיטת אמצעים נגד הנוהג ברכב המעורב בתאונה, יפעל קצין הבטיחות בהתאם לאפשרויות הבאות : 1. יודיע למנהל את ממצאיו ואת המלצותיו 2. כאשר יש צורך בנקיטת אמצעים, יביא את העניין בפני וועדה פריטטית או משמעתית. 3. ישחזר עם הנהג את התאונה ויבהיר לו מה עשה או לא עשה כדי למנוע את התאונה.	✓
(12)7	אם הגיע הקצין למסקנה כי הנהג המעורב בתאונה גורם סיכון לתנועה, אז הקצין יפעל בהתאם לתקנה 587 מתקנות התעבורה: יודיע להנהלה וישלח העתק למחלקת קציני בטיחות.	✓

✓ תקין

השתתפות עצמית (במקרה של תאונה)

בנוהל מספר 10 של המועצה (שימוש ברכב המועצה, מוסדותיה ותאגידיה) נקבע כדלקמן:

7.1 ההשתתפות העצמית בסיסית בגין תאונה ברכב המועצה בעת נהיגת **בן משפחה** תחול החל מהתאונה הראשונה במידה וקצין הרכב של המועצה ו/או גורם מוסמך קבע כי התאונה נגרמה באחריותו. העובד/ת יחויב על פי תנאי הפוליסה. העלות תנוכה ממשכורתו של העובד/ת. בתאונה שאינה מכוסה עי הביטוח יישא העובד בכל עלות הנזקים.

7.2 ההשתתפות העצמית בסיסית בגין תאונה שנגרמה ע"י **העובד**, ברכב המועצה תחול החל מהתאונה השנייה בפרק זמן של שנתיים במידה וקצין הרכב של המועצה ו/או גורם מוסמך קבע כי התאונות נגרמו באחריותו. העובד/ת יחויב על פי תנאי הפוליסה.

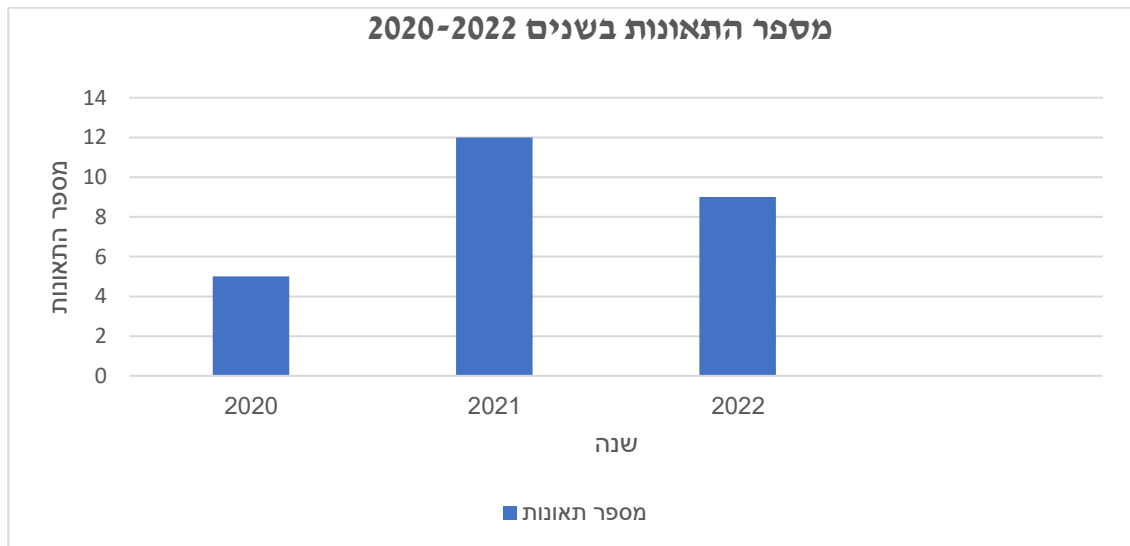
7.3 בתאונה עצמית של המרכב התחתון אין ביטוח! האחריות היא על הנהג! במקרה זה יחויב העובד/ת במלוא הנזק החל מהתאונה הראשונה וזאת לאחר בדיקת נסיבות האירוע.

7.4 דו"ח קצין הרכב לגבי פרטי התאונה יתויק בתיק מחלקת רכב ועותק בתיק האישי של העובד.

ממצאים

בטבלה שלהלן רוכזו תאונות הדרכים שבהם היו מעורבים רכבי המועצה בשנים 2021-2022:

שנה	מספר התאונות
2020	5
2021	12
2022	9

רכבו של העובד ר.מ היה מעורב בתאונת דרכים בשנת 2022, קצין הבטיחות בתעבורה קבע שהעובד היה אשם בתאונה, ולכן העובד חויב בתשלום דמי ההשתתפות העצמית בסך 780 ₪, הסכום נוכה ממשכורתו של העובד.

✓ תקין

טיפול בדו"חות תנועה וטיפול בתלונות

פקודת התעבורה מחייבת הקמת מערכת דיווח ומעקב אחר תלונות בדבר נהיגת עובדי המפעל. בסעיף 2ב587 בתקנות התעבורה נקבע כדלקמן :

(א) מדי שנה ולא יאוחר מיום 31 בינואר בכל שנה ימסור תאגיד כהגדרתו בסעיף 65ד לפקודה, לרשות, דו"ח לשנה שלפניה שיכלול פרטים כמפורט להלן :

- (1) מספר התלונות שקיבל כל נהג בתאגיד או מי שהנהג הרשה לו לנהוג ברכב של התאגיד, מהות התלונה ואופן הטיפול בה ;
- (2) מספר תאונות הדרכים שבהן נהרג אדם או נחבל חבלה של ממש שבהן יהיה מעורב כל נהג בתאגיד או מי שהנהג הרשה לו לנהוג ברכב של התאגיד.
- (ב) קיבל התאגיד יותר מארבעה דיווחים על עבירות שביצע נהג בתאגיד יודיע על כך לרשות מיד לאחר קבלת התלונה החמישית ויודיע על אופן הטיפול בה.
- (ג) דיווח כאמור בתקנה זו לא יכלול מידע שיש בו כדי לזהות אדם שאליו מתייחסים הדיווחים.

לצורך מילוי החובה, נדרש קצין הבטיחות לתשאל את הנהגים שנגדם הוגשו תלונות. הקצין ירשום הסברי הנהג, ויצור קשר עם המתלונן. בסיום הבדיקה יוחלט על המשך טיפול בתלונה.

ממצאים

הביקורת קיבלה מקצין הבטיחות דו"חות מפורטים שכוללים מידע מלא על התלונות שנתקבלו, ועל דו"חות התעבורה והחניה שנתקבלו במועצה. להלן ריכוז הממצאים :

סיכום התלונות והדו"חות שנתקבלו בין השנים 2020-2022		
שנה	מספר התלונות	מספר הדו"חות
2020	6	5
2021	13	13
2022	10	14
סה"כ	29	32

מסקירת הרישומים עולה :

רוב הדו"חות שנתקבלו היו בגין נסיעה במהירות מופרזת או בגין חניה. התלונות שנתקבלו היו בנושאים מגוונים : עבירות תנועה, חניה, פליטת עשן ועוד. הביקורת תציין תלונה מיום 29-6-2020, רכב של המועצה עבר עבירה חמורה כאשר הנהג היה בנו של אחד מנהגי המועצה. קצין הבטיחות עשה בירור והחליט לאסור על הנהג לנהוג ברכב המועצה עד להודעה חדשה.

הביקורת עשתה בדיקה מדגמית והתברר שהדו"חות לא נרשמו כהוצאות בספרי המועצה. כלומר הדו"חות לא שולמו ע"י המועצה אלא הוסבו ע"ש הנהגים והם אלה ששילמו את הקנסות בגין הדו"חות שקיבלו.

לסיכום :

- ✓ קצין הבטיחות תיעד את התלונות
- ✓ קצין הבטיחות תישאל את הנהגים, ופנה למתלוננים בעת הצורך
- ✓ קצין הבטיחות תיעד את הפעולות שננקטו בתום התשאול
- ✓ דו"חות התנועה הוסבו לחובת הנהגים, ולא שולמו ע"י המועצה

✓ תקין

הקצאת רכבי ליסינג לעובדי המועצה

חוזר מנכ"ל משרד הפנים 1/2011 (להלן חוזר מנכ"ל)¹⁰ עוסק, בין היתר, באמות מידה לתשלום הוצאות החזקת רכב וכן בעניין הקצאת רכב צמוד לנושאי משרה.

בחוזר נקבע שהרשות המקומית **רשאית** להעמיד לרשות נושא המשרה רכב צמוד לצורך מילוי תפקידו ובלבד שנתקבל אישור הגזבר בצירוף תחשיב לבדיקת כדאיות כלכלית.

בחוזר מנכ"ל שלטון מקומי 551 שפורסם ב-2/2017¹¹ נקבע שווי הרכבים שיוקצו לבעלי התפקידים המועסקים במשרה מלאה ואשר המועצה בחרה להעמיד לרשותם רכב ליסינג.

להלן התעריפים העדכניים שהם בתוקף מיום 1.1.2022 כפי שסוכם בישיבות עם משרד הפנים:

א -

1- מנכ"ל/מזכיר, גזבר, מבקר, מהנדס רשות מקומית ויועץ משפטי ברשות: רכב במחיר – עד 190 אלש"ח (כולל תוספות) לרבות רכב היברידי.

2- מנהלי אגפים/ ראשי מנהלים/ סמנכ"לים/ וטרינר הרשות המקומית: רכב במחיר עד 160 אלש"ח (כולל תוספות), לרבות רכב היברידי.

3- מנהלי מחלקות- רכב במחיר עד 145 אלש"ח (כולל תוספות), או רכב היברידי עד 150 אלש"ח.

ב - רכב למשפחות ברוכות ילדים:

מרכז השלטון המקומי אימץ את הוראות החשב הכללי בנושא מיום 22.11.11 והוראה מס' 11.4.13 בהתאם להוראה, הרשות המקומית רשאית לאשר לעובד שלו 4 ילדים, או יותר, מתחת לגיל 21 רכב משפחתי בעל 7 מקומות ישיבה בנפח מנוע שלא יעלה על 2,000 סמ"ק ובלא יותר מ-180 אלש"ח לרבות רכב היברידי. יובהר כי את הפער תספוג הרשות המקומית. למען הסר ספק שווי מס ישולם ע"י העובד בהתאם לחוק.

ג - הוראות הנהלים שלעיל מתייחסות **למחיר יבוא בלבד** ולרכישת רכב חדש בתוקף לפי מחירון ינואר 2022 לכל סוגי הרכבים לאורך כל השנה.

ככל שמחירו של רכב נכלל בינואר 2022 בקבוצת מחיר מסוימת, ניתן לחכור את אותו סוג רכב עד לפרסום חוזר מעודכן לשנת 2023 גם אם מחירו עלה במהלך השנה, ולמעט ברכב היברידי שאז המחיר המירבי לא יעלה על 190 אלש"ח לקבוצה מספר 1 לעיל, (סטטוטוריים).

תעריף רכב לנבחרים לשנת 2022

בחוזר מנכ"ל משרד הפנים 1/2022 מיום 15 מרץ 2022 נקבע תעריף הרכב לנבחרים הציבור כמפורט להלן:

ראש רשות מקומית- רכב שעלותו עד 225,000 ₪

סגן ראש רשות בשכר – רכב שעלותו עד 198,000 ₪.

¹⁰ חוקים+ חוזרים+ תקנות/חוזר מנכ"ל משרד הפנים 1-2011 חוזים אישיים להעסקת נושאי משרה ותפקידי אמן ברשויות המקומיות שנחתמו לאחר ה-1-2010.pdf

¹¹ חוקים+ חוזרים+ תקנות/חוזר מנכ"ל שלטון מקומי 551-פברואר 2017.pdf

בדיקת מחירי הרכבים שהוקצו לעובדים הבכירים במהלך השנים 2021-2022

הביקורת בדקה באופן מדגמי את מחירי הרכבים שהוקצו לבעלי תפקידים

ממצאים

מספר רישוי	שנתון	סוג הרכב	מחיר מחירון	שם הנהג	תפקיד הנהג במועצה	האם מחיר הרכב תואם להנחיות
566-07-202	2021	סקודה אוקטביה	147,990 ₪	א.ב	ראש אגף	✓
532-45-702	2021	סקודה אוקטביה	140,990 ₪	מ.ג	ראש אגף	✓
756-85-102	2022	סקודה אוקטביה	144,990 ₪	ר.מ	ראש אגף	✓
667-54-302	2021	רנו מגאן	139,990 ₪	י.ק	מנהל מחלקה	✓
811-90-402	2022	קיה ספורטאג	154,900 ₪	י.ק	ראש מועצה	✓
469-25-102	2021	טויוטה קורולה	139,900 ₪	צ.ד	מנהל מחלקה	✓

לפי הבדיקה המדגמית עולה שהמועצה הקצתה לעובדיה רכבים שמחירם אינו עולה על התעריפים שנקבעו בחוזרי מנכ"ל משרד הפנים וחוזרי מנהל שלטון מקומי.

בישיבת ועדת רכב במועצה מיום 13/2/2022 נתקבלה החלטה שהמועצה תקצה רכבים למנהלי האגפים בעלות מופחתת, כך שתעריפי הרכבים שיוקצו למנהלי אגפים לא יעלו על התעריפים המאושרים למנהלי מחלקות. הביקורת מברכת על החלטת ועדת רכב וזה לאור החיסכון וההתייעלות שיושגו כתוצאה מההחלטה הנ"ל.

✓ תקין

בחירת כדאיות שכירת/רכישת כלי רכב

כאמור, חוזר מנכ"ל משרד הפנים מאפשר לרשות המקומית הקצאת רכב לעובדים בכירים לאחר בדיקת כדאיות כלכלית. רשות מקומית בהיותה גוף ציבורי נדרשת לנהוג משנה זהירות בכספי ציבור, כמו כן, מבנה השכר הקשיח של הרשויות המקומיות קיים על מנת למנוע תשלום שכר החורג מהמותר.

- 1 המועצה מקצה רכבים לעובדים ממגוון העשייה הרשותית.
- 2 בניגוד לקריטריונים שנקבעו באגודן השירות לא נמצאו ברשות הגזרות תחשיבי כדאיות כלכלית לעסקאות הליסינג שנעשו במהלך השנים האחרונות. נציין כי המועצה מחויבת על פי הסכמים עם העובדים לשלם אחזקת רכב בלבד, אין כל חובה להעניק רכב צמוד, אלא בכפוף לכדאיות כלכלית.
- 3 הביקורת מציינת כי ככלל יש לפעול על פי ההנחיות המחייבות. יתרה מכך, במידה והעובד נדרש להגיע לקריאה דחופה כאשר מדובר על חלק מביצוע תפקידו המוגדר עליו לבצע זאת ללא היסוס, הן במידה ונקבע לו רכב צמוד כחלק מתנאי העבודה והן אם לאו. השיקול הנ"ל אינו צריך להילקח בחשבון במסגרת השיקולים שבבדיקת כדאיות הענקת רכב צמוד לעובד.

המלצות

- 1- מומלץ לבצע בדיקת כדאיות כלכלית מדוקדקת של כדאיות חלופה אחת על פני רעותה בטרם קבלת ההחלטה, כמתחייב בחוזר המנכ"ל טרם הענקת רכב לעובד (פרט למקרים חריגים בהתאם לנוהל שייקבע).
- 2- הבדיקה תאושר על ידי גזבר המועצה ותתועד לצורכי בקרה ומעקב.
- 3- על וועדת רכב לבחון הענקת רכב לכל בעל תפקיד באופן פרטני ורק לאחר שנעשתה בדיקה כלכלית בעניין כדאיות כלכלית למועצה.
- 4- מומלץ לקבוע סוגי רכב ספציפיים לכל קבוצת זכאים שרק ממנה יוכל העובד לבחור רכב, זאת לאחר בחינה כי סוגי הרכב הנ"ל עומדים בקריטריונים כולל כדאיות כלכלית.
- 5- כל חריגה מנוהל זה תאושר על ידי ועדת חריגים ייעודית ובאישור ראש המועצה, לאחר בחינת מכלול השיקולים והצגתם לחברי הוועדה.

תגובת המבוקר

בסעיף 4.4 לחוזר מנכ"ל 1/2011 לא מצוין במפורש לבצע תחשיב כלכלי בין הצמדת רכב לתשלום אחזקת רכב - מדובר בפרשנות שלך. בהנחה וזאת כוונתך, מדובר על תחשיב שהיה נכון לפני 13 שנים בו הפער בין מחירי הליסינג לאחזקת רכב היה נמוך. אם נבצע השוואה בין החלופות במחירים הנוכחיים נמצא כי ישנו פער מאוד משמעותי וכביכול לא כדאי להצמיד רכב לעובדים. המציאות הקיימת היום שונה לחלוטין ממה שהיה נהוג לפני 13 שנים ואציין מספר דוגמאות

- הפער שנוצר בשכר בין המגזר הציבורי לפרטי מביא לבריחת עובדים מהמגזר הציבורי, ולכן נושא אחזקת רכב צמוד הוא חלק מתנאי השכר לטובת קליטת כ"א איכותי ומקצועי במגזר הציבורי.
- דרישות השכר כיום מציגות רכב צמוד כתנאי בסיס
- בעבר בנוסף לאחזקת הרכב היו משולמות הוצאות נסיעה לפי מחיר אוטובוס/רכבת. היום זה משולם לפי כרטיס חופשי חודשי מה שמקטין עוד יותר את תשלום אחזקת הרכב ומייצר פער שאינו ניתן להשוואה (היום החזר הוצאות בגין נסיעה לעבודה מתומחרות לפי כרטיס חופשי חודשי בעלות 99 ₪).

רכישת רכבים

ע"מ לנהל רכש יעיל וחסכוני יש חשיבות להכנת תוכנית רב שנתית לריענון צי הרכבים. בתוכנית יקבע סדר עדיפויות המבוסס על קריטריונים מקצועיים וברורים. הקריטריונים ייקחו בחשבון נתונים עובדתיים הידועים בשעת הכנת התוכנית כגון גיל הרכב, מצבו המיכני, השימושים ברכב, ועלויות אחזקתו. חכירה או רכישת כלי רכב: לכל אחת מהשיטות יש יתרונות וחסרונות כך למשל חכירה תפעולית יותר יקרה מרכישה, אך חכירה משחררת את החוכר מהטיפולים השוטפים ומספיגת ירידת הערך. למענה על השאלה בעניין כדאיות חכירת רכבים לעומת רכישת הרכבים נדרש לקבל חוות דעת/ תחשיב כלכלי מקיף ועדכני. קצין הבטיחות מופקד על קבלת הצעות מחיר בהתאם להנחיות הנהלת המועצה שקובעות את תקציב הרכישה וסוג העסקה.

בשנים 2020 עד 2022 נרכשו 13 טנדרים, משאית אחת ואוטובוס אחד.¹²

להלן ממצאי בדיקה מדגמית שנעשתה ע"י הביקורת לבחינת נאותות תהליך רכישת כלי הרכב:

פרטים	סוג רכב	מספר רישוי
מכרז 5-2021 רכישת רכבי בטחון	מיצובישי 4*4 DESERT L-200	361-98-902
מכרז 5-2021 רכישת רכבי בטחון	מיצובישי 4*4 DESERT L-200	362-90-902

נעשתה בדיקה מדגמית לבדיקת נאותות תהליך רכישת הרכבים ונמצא שאכן נערך מכרז כדין.

המלצות

להזמין חוות דעת כלכלית למענה על השאלה איזה שיטה עדיפה: רכישת הרכבים או חכירתם, ולפעול בהתאם להמלצות שיתקבלו בחוות הדעת.

✓ תקין

¹² חומרים ומסמכים/רשימת כלי הרכב שנרכשו בין השנים 2020-2022.pdf

מכירת כלי רכב

מדי שנה מכין קצין בטיחות תעבורה את רשימת הרכבים שלדעתו יש להחליף/למכור. המלצותיו של קצין הרכב מתבססות על מצב הרכב המיכני, גילו, מד הקילומטרים, עלות אחזקתו ואופי השימוש בכלי הרכב. קצין הבטיחות מעביר את המלצותיו לוועדת רכב שהרכבה הוא כמפורט להלן: ראש המועצה, מנכ"לית, גזבר, מנהלת אגף הון אנושי ומנהל, וקצין בטיחות בתעבורה. מכירת הרכבים מתבצעת באמצעות מכרזי זוטא שמפורסמים לפי חוק בעיתונות. הצעות הרכש מתקבלות במעטפות סגורות ונדונות כמקובל בוועדת מכרזים במועצה.

בשנים 2020 עד 2022 נמכרו 9 טנדרים, שתי משאית שני גיפים וארבעה רכבים פרטיים.¹³

להלן ממצאי בדיקה מדגמית לבדיקת נאותות מכירת כלי הרכב שנמכרו ע"י המועצה בין השנים 2020-2022:

מספר רישוי	מספר רישוי	
7194233	3424472	סוג הרכב
כן	כן	האם פורסם מכרז
6	7	מספר הצעות המחיר שנתקבלו
כן	כן	האם נתקבלו ערבויות
כן	כן	בחירת ההצעה הגבוהה
52,410 ₪	70,000 ש"ח	סכום ההצעה
כן	כן	פרוטוקול ו. מכרזים

ממצאים

הבדיקה המדגמית העלתה שמכירת כלי הרכב שנעשו בין השנים 2020-2022 נעשו באופן תקין.

המלצות

הביקורת ממליצה על הכנת נוהל מסדר למכירת רכבים לפי קריטריונים ברורים, שיאפשרו תכנון רב שנתי יעיל וחשכוני. הנוהל יבוסס על מדדים כמותיים כגון גיל הרכב, מספר קילומטרים, הוצאות אחזקה, צריכת דלק.

✓ תקין

¹³ חומרים ומסמכים/מכירת רכבים/רשימת כלי הרכב שנמכרו בין השנים 2020-2022.pdf

תגובת המבוקר

1. המועצה תאמץ את המלצות הדו"ח בכל הנוגע לרכישת מערכת איתורן לרכבי הליסינג ותוכנה לניהול צי הרכב בכפוף לשיקולי תקציב.
 2. נוהל 10 – יעודכן ויכלול את ההמלצות.
 3. תחשיב כלכלי –
- בסעיף 4.4 לחוזר מנכ"ל 1/2011 לא מצוין במפורש לבצע תחשיב כלכלי בין הצמדת רכב לתשלום אחזקת רכב - מדובר בפרשנות.
- בהנחה וזאת כוונתך, מדובר על תחשיב שהיה נכון לפני 13 שנים בו הפער בין מחירי הליסינג לאחזקת רכב היה נמוך.
- אם נבצע השוואה בין החלופות במחירים הנוכחיים נמצא כי ישנו פער מאוד משמעותי ולכאורה לא כדאי להצמיד רכב לעובדים.
- אולם,
- המציאות הקיימת היום שונה לחלוטין ממה שהיה נהוג לפני 13 שנים :
- פערי השכר בין המגזר הציבורי לפרטי מקשים על גיוס עובדים במגזר הציבורי, ולכן נושא אחזקת רכב צמוד הוא חלק מהמו"מ וההטבות לטובת קליטת כ"א איכותי ומקצועי .
 - בחלק מהתפקידים רכב צמוד או תנאי בסיס במו"מ.
- בעבר בנוסף לאחזקת הרכב היו משולמות הוצאות נסיעה לפי מחיר אוטובוס/רכבת. היום ההנחיות של משרד האוצר לעובדים חדשים הן לפי כרטיס חופשי חודשי (99 ש"ח) מה שמקטין עוד יותר את תשלום אחזקת הרכב ומייצר פער שאינו ניתן לגישור בוודאי במוא"ז שתחבורה ציבורית כמעט ואיננה קיימת בזמינות הנדרשת

חלק י': סדרי בטיחות בהפעלת כלי רכב במפעלים

תק' תשל"ב-1971

579. בחלק זה –

"מפעל" כל אחד מאלה:

(1) מיזם, עסק, תאגיד או מוסד, שרשומים על שמו, או שהוא מפעיל, כלי רכב מסוג כמפורט להלן בטור א' במספר שאינו פחות מהנקוב לצדו בטור ב':

טור ב'	טור א'	תק' (מס' 3) תשנ"ה-2005 תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019
40	(א) רכב מסוג M1 שסיווג המשנה שלו הוא פרטי או שצוין ברישיונות כמרכב אחד, לרבות רכב החכר ורכב השכרה; רכב מסוג N1, O1, O2, OT, L, T	תק' (מס' 3) תשנ"ה-2005 תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019
20	(ב) אמבולנס, מונית שהיא כבעלות תאגיד או אדם יחיד, רכב סיור, רכב מדברי, רכב עבודה, רכב מסוג M2 למעט אוטובוס ומונית הפועלת בקו שירות, רכב מסוג M3, N2, O3, O4	תק' (מס' 3) תשנ"ה-2005 תק' (מס' 3) תשנ"ד-2013 תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019
20	(ג) חלקם מהסוג שבפסקה (א) וחלקם מהסוג שבפסקה (ב) או סוג אחר	
1;	(ד) מונית הפועלת בקו שירות ואוטובוס	תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019
	(2) (א) בעל רישיון מוביל כמשמעותו בפרק השני לתקנות שירותי הובלה, התשס"א-2001 (להלן – תקנות שירותי הובלה);	תק' (מס' 2) תשנ"ז-2016
	(ב) "משרד להסעות" כמשמעותו בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (הסעת סיור, הסעה מיוחדת והשכרת רכב), תשמ"ה-1985 למעט משרד להסעות העוסק במתן שירות של הסעת סיור באוטובוס ולמעט משרד להסעות העוסק במתן שירות של הסעת סיור ברכב מדברי כמשמעותו בסעיף 24 לצו האמור, ולמעט לגבי רכב השכרה מסוג M;	תק' (מס' 3) תשנ"ד-2013 תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019
	(ג) רשות מקומית שבבעלותה אוטובוס.	
	"בעל מפעל" – לרבות מנהל, שותף או מי שבידו השליטה על המפעל;	
	"הרשות" – רשות הרישוי כהגדרתה בפקודה;	תק' (מס' 5) תש"ף-2020
	"קצין בטיחות" – אדם שהרשות הסמיכה אותו לקצין בטיחות, לפי חלק זה בכתב הסמכה;	תק' (מס' 7) תשנ"א-1991
	"כתב הסמכה" – תעודה הניתנת לקצין בטיחות שהוסמך על ידי הרשות לפי חלק זה;	
	"אישור" – (נמחקה);	תק' (מס' 7) תשנ"א-1991
	"כלי רכב" – רכב מנועי, גרור ונתמך, למעט רכב שאינו חייב ברישום וברישוי לפי הפקודה אלא אם כן הרכב הוא מסוג מכונה ניידת הרשומה לפי חוק רישום ציוד הנדסי, התשי"ז-1957;	תק' (מס' 6) תשנ"א-1990 תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019
	"משרה מלאה" – 5 או 6 ימים בשבוע בהתאם למספר ימי העבודה, כמשמעותם בחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951, הנהוגים במפעל;	תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019
	"רכב החכר" – רכב שנרשמו ברישיונו המילים "השכרה – החכר";	תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019
	"רכב השכרה" – רכב שנרשמה ברישיונו המילה "השכרה";	תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019
	"שירותי בטיחות" – פיקוח על סדרי הבטיחות התחבורתיים במפעל לפי חלק זה;	תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019
	"תאונת דרכים" – אירוע שבו היה מעורב כלי רכב במהלך נסיעה או חנייה שכתוצאה ממנו נגרמה פגיעה באדם, בבעל חיים או ברכוש.	תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019
	580. (א) בעל מפעל יעסיק במפעלו קצין בטיחות שיש לו רישיון נהיגה לסוגי הרכב המופעלים במפעלו באישור הרשות לפי תקנה 584א.	העסקת קצין בטיחות תק' (מס' 7) תשנ"א-1991 תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019

- (ב) קצין בטיחות יעמוד לרשות המפעל בלבד ולא יעסוק במפעל בכל תפקיד זולת תפקידו כקצין בטיחות, ובעל המפעל לא יעסיק קצין בטיחות במפעלו בכל תפקיד זולת קצין בטיחות.
- תק' (מס' 6)
תשע"ט-2019
- (ג) הרשות רשאית, בתנאים שתקבע, לאשר העסקת אותו קצין בטיחות ביותר ממפעל אחד לפי תקנה 584ב.
- תק' (מס' 6)
תשע"ט-2019
- (ד) מתן השירותים של קצין בטיחות במפעל יהיה בהיקף משרה ביחס למספר כלי הרכב בהתאם לקבוע בתוספת החמש עשרה, והרשות רשאית לקבוע למפעל הסדרי פיקוח פחותים מהקבוע בתוספת זו אם מתקיימים לגביו אחד או יותר מאלה ובלבד ששיעור ההפחתה כאמור בהיקף המשרה של קציני הבטיחות למפעל לא יעלה על 40% מהנקוב בתוספת:
- (1) בבעלות המפעל או בהחזקתו מוסך מורשה כמפורט בתקנה 585(א)(13);
- (2) המפעל הוא בעלים או מחזיק של בית ספר לנהיגה בעל רישיון לפי סעיף 15 לפקודה.
- (ה) על אף האמור בתקנת משנה (ד) ובתוספת החמש עשרה, לגבי רכב השכרה ורכב החכר מסוג M1 שבבעלות מפעל שהוא משרד להסעות בעל רישיון לשירות השכרה רכב, ושנמצא בחזקת המפעל, מתן השירותים של קצין הבטיחות יהיה בהיקף משרה ביחס של קצין בטיחות אחד לכל מספר של נהגים עד 250; לעניין זה, "משרד להסעות" – כהגדרתו בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (הסעת סיור, הסעה מיוחדת והשכרת רכב), התשמ"ה-1985.
- תק' (מס' 6)
תשע"ט-2019
581. (א) בעל מפעל יודיע לרשות בכתב על סיום קבלת שירותי בטיחות מקצין בטיחות במפעלו, 30 ימים לפחות לפני הסיום, או מיד עם היוודע לו דבר סיום קבלת השירותים, לפי המוקדם מביניהם; בהודעה יפרט בעל המפעל את שמו ופרטיו האישיים של קצין הבטיחות וכן את פרטי כתב הסמכתו.
- חובת הודעה
תק' (מס' 6)
תשע"ט-2019
- (ב) בעל מפעל יודיע בכתב לרשות על אי-קבלת שירותי בטיחות בשל היעדרות של קצין הבטיחות העולה על 30 ימים ויודיע מי קצין הבטיחות שיחליפו במפעל בתקופת היעדרות כאמור.
- (ג) קצין בטיחות יודיע בכתב לרשות על הפסקת מתן שירותי בטיחות למפעל, 30 ימים לפני סיום תפקידו, וכן יודיע על היעדרות העולה על 30 ימים; בלי לגרוע מהאמור בכל תקופת היעדרות יודא בעל המפעל כי הסדרי הבטיחות מתקיימים כתקנם בתקופת היעדרותו של קצין הבטיחות.
- (ד) הודיע בעל מפעל או קצין בטיחות על סיום מתן שירותים מקצין הבטיחות כאמור בתקנה זו, תבטל הרשות את האישור שנתנה לבעל המפעל לפי תקנה 584א.
582. (א) לא יינתן כתב הסמכה לאדם, אלא אם הוכיח להנחת דעתה של הרשות כל אלה:
- (1) הוא סיים שתיים עשרה שנות לימוד לפחות;
- (2) הוא תושב ישראל;
- (3) הוא עסק במשך שלוש שנים רצופות באחד מהמקצועות בתחום התחבורה שקבעה הרשות וכן בידו תעודת הנדסאי מכונות בעל התמחות לרכב או תעודת טכנאי מכונות רכב או תעודת סוג 2 במכונאות רכב מאת משרד העבודה והרווחה או שהשלים קורס מקביל שאישרה הרשות;
- (4) הוא בעל רישיון נהיגה דרגה C1 ומעלה, ונוסף על כך עבר בהצלחה מבחן עיוני לרישיון נהיגה מדרגה זו ומעלה בתקופה של שישה חודשים קודם למועד הגשת הבקשה למתן כתב הסמכה והמציא לרשות אישור על כך;
- (5) לא נתקיים בו האמור בתקנה 15ב;
- (6) סיים בהצלחה קורס לקציני בטיחות, מאושר על ידי הרשות ובהתאם לתכנית לימודים שאושרה על ידה;
- (7) עמד בהצלחה בבחינות לקציני בטיחות בהתאם לתכנית בחינות שנקבעה או אושרה על ידי הרשות;
- תק' (מס' 6)
תשע"ט-2019
- תק' תשמ"ז-1987

(8) עמד בהצלחה במבחן אישיות לקציני בטיחות שאושר על ידי הרשות.	תק' (מס' 7) תשנ"א-1991 תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019 תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019
(ב) לא יתקבל אדם לקורס קציני בטיחות כאמור בתקנת משנה (א)(6) אלא אם כן הוכיח להנחת דעת הרשות עמידה בהוראות תקנות משנה (א)(1) עד (3).	
(ג) עמד מבקש בתנאים המפורטים בתקנת משנה (א), רשאית הרשות לתת לו כתב הסמכה בהתאם לדרגה שלרישיון הנהיגה שבידיו ובלבד שהשלים את ההכשרה המתאימה לאותה דרגה.	תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019
(ד) על קצין הבטיחות לעבור השתלמות מקצועית, שתוכנה אושר על ידי הרשות, אחת לשנה, וכן לעבור כל השתלמות מקצועית נוספת כפי שתורה לו הרשות.	תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019
583. הרשות רשאית ליתן בנסיבות מיוחדות אישור לשמש קצין בטיחות גם אם המבקש אינו בעל כתב הסמכה בתנאי שיוכיח להנחת דעתה כל אלה:	מתן אישור תק' תשל"ב-1971
(1) התקיימו במבקש הוראות פסקאות (1) עד (5) ו- (8) לתקנה 582;	תק' (מס' 7) תשנ"א-1991
(2) הוא התחייב להשתתף בקורס קציני בטיחות שאושר על-ידי הרשות, בתנאים ובמועדים שייקבעו על ידי הרשות באישור.	
583.א (א) הרשות רשאית לתת כתב הסמכה או לחדשו לתקופה של חמש שנים.	תקופת תוקף כתב הסמכה תק' (מס' 7) תשנ"א-1991
(ב) קבלת כתב הסמכה או חידושו ייעשו בידי מבקש כתב הסמכה או בעל כתב הסמכה, לפי העניין, בכפוף לתשלום אגרה כמפורט בפרט 11 בחלק א' לתוספת הראשונה, ובלבד שהוא מקיים את כל הוראות תקנה 582.	תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019
584. (א) הרשות רשאית למנות ועדת הסמכה להסמכת קציני בטיחות שמתפקידה להמליץ בפני הרשות:	מינוי ועדת הסמכה תק' (מס' 6) תשל"ח-1978
(1) על תכניות לימודים כאמור בתקנה 582(6) ותכנית בחינות כאמור בתקנה 582(7);	
(2) על תכניות להכשרה, להשתלמות ולהדרכה של קציני בטיחות;	
(3) על הסמכת קציני בטיחות כאמור בחלק זה;	
(4) על מתן פטור מהוראות תקנה 582(1) ו-(3), כולן או חלקן, לצורך הסמכת קצין בטיחות בהתחשב בכישוריו של המבקש;	
(5) על הוראות נוהל והדרכה הנוגעות לתחילת עבודתו של קצין הבטיחות במפעל.	תק' (מס' 3) תש"ס-2000 תק' (מס' 3) תש"ס-2000
(א) ועדת ההסמכה תשמש גם כועדה מקצועית שמתפקידה להמליץ בפני הרשות בענינים הנוגעים לתפקודו המקצועי של קצין הבטיחות, ובענינים הנוגעים לתקנה 15ב.	
(ב) הועדה תהיה בת ששה חברים שהם:	תק' (מס' 4) תשמ"ג-1983 תק' (מס' 4) תשמ"ג-1983
(1) שלושה נציגים של משרד התחבורה ובהם היושב ראש;	
(2) נציג אחד של משטרת ישראל;	
(3) שני נציגים של הארגון הארצי המייצג את המספר הגדול ביותר של קציני בטיחות.	
(ג) ועדת ההסמכה תדון בהרכב של שלושה חברים לפחות ובלבד שיהיה בהרכב נציג אחד מכל אחד מן הגופים המרכיבים את הועדה לפי תקנת משנה (א).	
(ד) החלטות הועדה יתקבלו ברוב קולות; במקרה של קולות שקולים תכריע דעתו של היושב-ראש, ובהיעדרו - דעתו של נציג משרד התחבורה.	
(ה) הועדה תודיע לרשות בכתב את המלצותיה.	
584.א (א) בעל מפעל לא יקבל שירותי בטיחות מקצין בטיחות אלא אם כן ניתן לו אישור לכך מהרשות, וקצין בטיחות לא ייתן שירותי בטיחות למפעל אלא אם כן ניתן לו אישור לכך מהרשות, זאת לאחר שמצאה כי מתקיימות הוראות חלק זה.	אישור למתן שירותי בטיחות ולקבלתם תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019

(ב) לשם קבלת אישור כאמור בתקנת משנה (א), יגיש בעל המפעל לרשות בקשה בכתב ויכלול בה פרטים אלה:

- (1) שם המפעל, כתובתו ומספר מזהה שלו;
- (2) מספר כלי הרכב במפעל וסוגם, והמקום שממנו הם פועלים;
- (3) רישיון הנהיגה שברשות קצין הבטיחות המתאים לסוגי דרגות רישיון הנהיגה הנדרשות לכל כלי רכב שבמפעל;
- (4) היקף הימים והשעות שבהם מבקש המפעל לקבל שירותי בטיחות מקצין הבטיחות;
- (5) הסכמים של בעל המפעל או של קצין הבטיחות עם רשות הרישוי לעניין קבלת מידע לפי תקנה 585(ג).

(ג) הרשות רשאית לתת אישור כאמור בתקנת משנה (א), ולהתנותו בתנאים.

(ד) אישור לקבלת שירותי בטיחות לפיקוח על כלי רכב המוביל חומרים מסוכנים או למתן שירותים כאמור, יינתן רק לגבי שירותי בטיחות של קצין בטיחות שברשותו תעודת הסמכה לשמש אחראי על בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים לפי תקנה 12 לתקנות שירותי הובלה, התשס"א-2001.

(ה) ניתן אישור לפי תקנה זו יחזיקו בעל המפעל וקצין הבטיחות, באופן מקוון, רשימות של מספרי הרישוי של כלי הרכב שבאחריות אותו קצין בטיחות; קצין הבטיחות יפקח על כלי הרכב במפעל הכלולים ברשימות אלה.

584ב. (א) הרשות רשאית לאשר לקצין בטיחות לתת שירותי בטיחות למפעל בחלק מימי הפעילות במפעל וכן לאשר לו לתת שירותי בטיחות למפעל נוסף כאמור בתקנה 580(ג), בהתחשב, בין השאר, במספר כלי הרכב במפעל ובסוגיהם, בפריסה הגאוגרפית של פעילות המפעל, באמצעים העומדים לרשותו לצורך מתן שירותי הבטיחות במפעל ובזמן הפנוי העומד לרשותו כמפורט בתוספת החמש עשרה.

(ב) לשם קבלת אישור כאמור בתקנת משנה (א), יגיש קצין בטיחות לרשות בקשה בכתב ויכלול בה פרטים אלה:

- (1) שם המפעל, כתובתו ומספר מזהה שלו;
- (2) סוג רישיון הנהיגה שברשותו;
- (3) מספר כלי הרכב במפעל, סוגם והמקום שממנו הם פועלים;
- (4) פירוט המפעלים שבהם הוא מבקש לתת שירותי בטיחות והיקף הימים והשעות של מתן השירותים בכל מפעל;
- (5) הזמן המוקדש לעבודה נוספת בעסק או במשלח יד במהלך השבוע.

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (א), לא יינתן אישור לקצין בטיחות לתת שירותי בטיחות למפעל נוסף, אם ניתן לו אישור לשמש קצין בטיחות במשרה מלאה במפעל.

585. (א) אלה תפקידי קצין בטיחות:

- (1) לפקח על כך שהנהגים המועסקים על ידי המפעל או הנהגים ברכבו ימלאו אחר הוראות פקודת התעבורה והתקנות על פיה (להלן - דיני התעבורה);
- (2) לפקח על כך שהרכב של המפעל או המופעל על ידו יהיה בכל עת במצב תקין ושיתמלאו בו הוראות דיני התעבורה;
- (3) לפקח על הוראות כל דין הנוגע לבטיחותם של עוברי דרך ולתקינותו של רכב בתחום המפעל;
- (4) לפקח על כך שמצב בריאותם של הנהגים כאמור בפסקה (1) יהיה תואם את דרישות דיני התעבורה;
- (5) להדריך את הנהגים כאמור בפסקה (1) בעניני נהיגה, טעינה, פריקה, טיפול ברכב ודיני תעבורה;
- (6) להמליץ בפני בעל המפעל בכל הנוגע להכשרתם ולהשתלמותם של הנהגים

אישור למתן שירותי
בטיחות בהיקף חלקי
תק" (מס' 6)
תשע"ט-2019

תפקידי קצין בטיחות
תק" תשל"ב-1971

במפעל ולהנהגת סדרי בטיחות במפעל ובכל הנוגע לבטיחותם של הנהגים ושל הרכב;

(7) להגיש דינים וחשבונות לבעל המפעל בכל הנוגע לתפקידיו לפי תקנה זו;

(8) לנהל כרטסת ורישומים לגבי רכב ונהגים על פי הפרטים שהורתה הרשות;

(9) בלי לגרוע מתקנה 585א, לפקח על כך שרישיון הנהיגה של הנוהג ברכב של המפעל בתוקף ומתאים לסוג הרכב שבו הוא נהוג כלהלן:

(א) לגבי נהוג המועסק בתפקיד נהג – בכל תקופת העסקתו;

(ב) לגבי נהוג אחר מהאמור בפרט (א) – עם קבלת הרכב לידי לראשונה;

(10) לפקח על כך שרישיון המוביל כמשמעותו בפרק השני לתקנות שירותי הובלה שניתן לגבי רכב של המפעל בתוקף;

(11) לקיים פגישות אישיות עם אדם שעיקר עיסוקו במפעל הוא נהיגה או שעיסוקו במפעל מחייב נהיגה במשך רוב שעות העבודה שלו אחת לשלושה חודשים ולתעד את תוכנו בכתב;

(12) לוודא את ביצוען של הדרכות מקצועיות לפי תקנה 587ב(ח) ולהודיע על ביצוען לרשות;

(13) לפקח על כך שהרכב יתוקן רק במוסך שניתן לו רישיון לפי סעיף 127 לחוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו-2016, בנוגע לפעולות המחייבות טיפול במוסך בהתאם לסעיף 128 לחוק האמור;

(14) לבצע, אחת לחודש, בדיקת תקינות המערכות שבאוטובוס, ברכב ציבורי, וברכב מסחרי החייב ברישיון מוביל, ולוודא את קיום המסמכים הנדרשים לגבי כל אחד מהם, הכול כמפורט בטופס המתאים לסוג הרכב כפי שמובא בחלק ג' בתוספת השלוש עשרה ולמלא אותו, וזאת לאחר שנערכה לרכב בדיקת תקינות על ידי קצין הבטיחות או על ידי מוסך כמפורט בפסקה (13) או על ידי מכוון רישוי בהתאם לצורכי הבדיקה הנדרשת, ובתום הבדיקה יאשר בחתימתו על גבי רישיון ההפעלה או רישיון המוביל, לפי סוג הרכב, את תקינות הרכב;

(15) לבצע בדיקת תקינות מערכות לרכב אחר מזה שפורט בפסקה (14) ולוודא את קיום מסמכיו, ולמלא את הטופס המתאים לסוג הרכב כפי שמובא בחלק ג' בתוספת השלוש עשרה, וזאת בפרקי הזמן האלה:

(א) לגבי רכב, למעט רכב השכרה ורכב החכר, אשר נמצא בחצר משרד להסעות, כהגדרתו בתקנה 579, בעל רישיון לשירות השכרת רכב – אחת לשישה חודשים;

(ב) לגבי רכב השכרה ורכב החכר אשר נמצא בחצר משרד להסעות, כהגדרתו בתקנה 579, בעל רישיון לשירות השכרת רכב – אחת לשלוש שנים;

(ג) על אף האמור בפסקאות משנה (א) ו-(ב), לגבי רכב שגילו מעל שלוש שנים – אחת לשלושה חודשים;

(16) לבדוק את דיסקות הטכוגרף המותקנות ברכב, לפענח ולטפל בחריגות כדי לפקח על שעות הנהיגה והמנוחה ועל מהירות הנסיעה של הנהגים במפעל, לתעד את פענוח הדיסקות וכן לתעד את הדיסקות המעידות על החריגות, ולשמור את התיעוד האמור במשרדו במשך 180 ימים לפחות;

(17) לערוך תיעוד בדבר ביצוע ההמלצות בנושאי בטיחות שמסר לבעל המפעל לפי תקנות 587 ו-1א587 ולדווח לרשות על אי-ביצוען;

(18) לערוך תחקיר פנימי במפעל בנוגע לתאונות דרכים והפקת לקחים, במקרים שבהם נגרם נזק לכלי רכב או לאדם ולבצע מעקב אחר יישומם; ואולם לא יבוצע תחקיר פנימי כאמור בנוגע לתאונה שבה נגרם נזק לאדם, אלא אם כן פנה קצין הבטיחות בכתב אל הקצין הממונה על החקירה במשטרת ישראל בבקשה לביצוע תחקיר כאמור, והקצין אישר בכתב את עריכתו; אי-מתן מענה מהקצין הממונה על החקירה בתוך 21 ימים ממועד קבלת הבקשה במשטרה, ייחשב כהסכמה מטעמו

תק' (מס' 6)
תשע"ט-2019

תק' (מס' 6)
תשע"ט-2019

תק' (מס' 6)
תשע"ט-2019

תק' (מס' 6)
תשע"ט-2019

תק' (מס' 6)
תשע"ט-2019

תק' (מס' 6)
תשע"ט-2019

תק' (מס' 6)
תשע"ט-2019

תק' (מס' 6)
תשע"ט-2019

תק' (מס' 6)
תשע"ט-2019

תק' (מס' 6)
תשע"ט-2019

לעריכת התחקיר ;

- (19) להכין הוראות נוהל בטיחות פרטניות לפעילות כלי הרכב במפעל ;
 (20) לפעול בהתאם להנחיות הרשות והוראותיה ולמלא את תפקידו לפי כל דין ;
 (21) לדווח לבעל המפעל, אחת לרבעון, על ריכוז המידע הנמצא בידו לפי חלק זה לתקנות, ובכלל זה על הנהגים וכלי הרכב במפעל.

תק' (מס' 6)
 תשנ"ט-2019
 תק' (מס' 6)
 תשנ"ט-2019
 תק' (מס' 6)
 תשנ"ט-2019

585א. (א) נוסף על האמור בתקנה 585, אם התקיימו התנאים המנויים בתקנה 585ב, קצין בטיחות במפעל –

בדיקת רישיונות
 ומידע תעבורתי
 תק' (מס' 2)
 תשנ"ז-2016

- (1) יבדוק לגבי מי שמיועד להיות מועסק במפעל בתפקיד נהג או מועסק במפעל בתפקיד כאמור, את פרטי רישיון הנהיגה שלו וכן את המידע התעבורתי הנוגע אליו ;
 (2) ייתן לבעל המפעל, על יסוד בדיקתו כאמור בפסקה (1), המלצה מנומקת אם להעסיקו או אם להמשיך להעסיקו כנהג, לפי העניין, ויציג לפניו את ממצאי הבדיקה שערך לפי פסקה (1) ;
 (3) יבדוק לגבי מי שנוהג או מיועד לנהוג ברכב של המפעל, את פרטי רישיון הנהיגה שלו.

(ב) אם מצא כי רישיון הנהיגה של נהג כאמור בפסקה (1) או (3) בתקנת משנה (א) אינו בתוקף או כי אינו מתאים לנהיגה ברכב של המפעל שבו הוא מיועד לנהוג או נוהג, יודיע לנהג כאמור בפסקאות האמורות על הממצא, וכן ידווח על הממצא לבעל המפעל.

(ג) דיווח קצין הבטיחות לבעל המפעל שרישיונו של נהג אינו בתוקף או כי אינו מתאים לנהיגה ברכב של המפעל שבו הוא מיועד לנהוג או נוהג כאמור בתקנת משנה (ב), לא יעסיק אותו בעל המפעל או יחדל מלהעסיק אותו בתפקיד של נהג, לפי העניין, ולא יתיר לו לנהוג ברכב של המפעל, ובלבד שבטרם יעשה כן ייתן בעל המפעל לנהג הזדמנות להשמיע את טענותיו לגבי תוקף הרישיון או לגבי התאמת רישיונו לנהיגה ברכב כאמור, לפי העניין ; אין באמור בתקנת משנה זו כדי למנוע מבעל המפעל להעסיק נהג או להעמיד לרשותו של אדם רכב של המפעל, מסוג אשר לפי פרטי רישיון הנהיגה שלו יש לו רישיון נהיגה תקף ומתאים לנהיגה בו.

(ד) קצין בטיחות העומד לרשותו של בעל רישיון מוביל או המועסק אצלו במתן שירותי פיקוח כאמור בתקנות 2 ו-3 לתקנות שירותי הובלה, יבדוק את פרטי רישיון הנהיגה ומידע תעבורתי של מי שנוהג או מיועד לנהוג ברכב המסחרי שלגביו ניתן רישיון המוביל ואשר לבעלו של אותו רישיון קצין הבטיחות נותן שירותי פיקוח או שוקל להתקשר עמו למתן שירותים כאמור ; מצא קצין הבטיחות כי רישיון הנהיגה של נהג כאמור אינו בתוקף או כי אינו מתאים לנהיגה ברכב שבאמצעותו הוא מבצע שירותי הובלה, יודיע לבעל רישיון המוביל על הממצא ; היה הנהג האמור בעל רישיון המוביל – לא ייתן לו קצין הבטיחות או יחדל מלתת לו שירותי פיקוח כאמור, לפי העניין ; היה הנהג האמור מועסק אצל בעל רישיון המוביל, ייתן קצין הבטיחות לבעל רישיון המוביל המלצה כאמור בתקנת משנה (א)(2).

(ה) לא יבדוק קצין בטיחות פרטי רישיון נהיגה ומידע תעבורתי אלא לפי תקנה זו.

(ו) קצין בטיחות יערוך בדיקה כאמור בתקנות משנה (א)(1) ו-(ד) – אחת לחצי שנה, וכאמור בתקנת משנה (א)(3) – אחת לשלוש שנים, ורשאי הוא לערוך בדיקות אלה גם במועדים נוספים לגבי נהג מסוים, אם היה לו יסוד סביר להניח שחל שינוי בפרטי הרישיון או במידע התעבורתי לגביו מאז הבדיקה האחרונה שערך לפי תקנת משנה זו.

(ז) מי שהגיע לידיו מידע על נהג לפי תקנה זו לא יעשה בו כל שימוש ולא יגלה אותו לאחר, אלא במידה הנדרשת לביצוע הוראות תקנה זו או על פי צו של בית משפט.

(ח) לעניין תקנה זו –

”מידע תעבורתי” – מידע על מועדיה ותחולתה של כל פסילה התקפה במועד הבדיקה, ולמעט לעניין הגבלות רישיון – גם זהות הגורם שהטיל את הפסילה ; מידע על פסילה שהסתיימה ושתוקפה היה לתקופה של 3 חודשים או יותר ובלבד שהוטלה במהלכן של חמש השנים קודם למועד הבדיקה, למעט הגבלה לפי סעיף 66א(6) לחוק ההוצאה לפועל, התשכ”ז-1967, לפי סעיף 7א(ג)(6) לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ”ה-1995, ולפי סעיף 2א(3) לחוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין), התשנ”ה-1995 (בחלק זה – הגבלת רישיון) ; מידע

על הנקודות שנרשמו לחובתו של הנהג, לרבות מועד ביצוע כל אחת מן העבירות שבשלהן נרשמו ומספר הנקודות עקב כל אחת מן העבירות האמורות, וכן את אמצעי התיקון כמשמעותם בתקנה 548, אם הוטלו עליו לפי תקנה 549, והמועד שבו ביצע אותם, אם ביצע, והכול לעניין חמש השנים הקדמו למועד הבדיקה;

"פסילה" – פסילת רישיון נהיגה לרבות התליה לפי הפקודה והגבלת רישיון;

"פרטי רישיון נהיגה" – תוקף רישיון הנהיגה במועד הבדיקה, דרגותיו לפי סימן ב' בפרק השני לחלק ג', מועד נתינתו לראשונה, מועד תום תקופת תוקפו, ותנאים שכללה בו רשות הרישוי שהם בתוקף במועד הבדיקה, הנוגעים למאפייני הרכב שבו רשאי נהג לנהוג או לתנאי הנהיגה למעט תנאים שהם חובות המוטלות על הנהג בלבד, וכן מידע על קיומה של פסילה התקפה במועד הבדיקה ועל מועד סיומה, אם הוא ידוע.

585ב. (א) לא יועבר מידע לפי תקנה 585א באופן מקוון אלא אם כן יופעלו בידי רשות הרישוי ובידי המפעל אמצעי אבטחת מידע נאותים כדי לצמצם ככל האפשר את הסיכון לשימוש לא מורשה במידע שמקורו במאגר רשות הרישוי, שיבושו, חשיפתו או העתקתו בלא רשות כדין, והכול בהתאם לנוהל אבטחת מידע שתקבע רשות הרישוי, בהתייעצות עם רשם מאגרי המידע כהגדרתו בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (בתקנה זו – נוהל אבטחת מידע).

(ב) בנוהל אבטחת המידע יפורטו האמצעים הטכנולוגיים שבהם ייעשה שימוש לתכלית האמורה בתקנת משנה (א) ובכלל זה אמצעים לעניין אופן זיהוי קציני הבטיחות, בקרת הגישה למידע ותיעוד אירועים המעלים חשש לפגיעה בשלמות המידע, לשימוש בו בלא הרשאה או בחריגה מהרשאה.

(ג) לשם ביצוע האמור בתקנה 585א (א) והבטחת העברת המידע בהתאם לנוהל אבטחת המידע ונקיטת אמצעי אבטחת המידע הנדרשים בידי המפעל, יתקשר המפעל בהסכם עם רשות הרישוי כדי שהיא תעמיד לרשות קצין הבטיחות באופן מקוון את המידע הדרוש לו; לשם ביצוע האמור בתקנה 585א (ד) יתקשר קצין בטיחות כאמור עם רשות הרישוי במישרין; הסכם כאמור יכלול בין השאר התחייבויות והסדרי אבטחה שיבטיחו כי המידע על פרטי רישיון נהיגה או מידע תעבורתי (להלן – המידע), יימסר רק לקצין בטיחות ויכלול רק את המידע שקצין הבטיחות רשאי לעיין בו לפי תקנה 585א; כמו כן הסכם כאמור יכלול את נוהל אבטחת המידע שיהווה חלק בלתי נפרד ממנו.

(ד) לא יימסר מידע לקצין הבטיחות אלא לאחר שהצהיר באופן מקוון כי הוא מבקש את המידע במסגרת מילוי תפקידו ובהתאם לתקנה 585א (א) (1), (3) או (ד), לפי העניין, כי הודיע לאדם שהוא מבקש לגביו את המידע כי הוא עומד לעשות כן ואת התוצאות האפשריות של העיון כאמור בתקנה 585א (א) עד (ד), וכי ידוע לו שעיון במידע שלא בהתאם לאמור בתקנה 585א או שלא בהתאם לאמור בתקנה זו מהווה עבירה.

(ה) מסירת המידע לפי תקנה 585א לקצין הבטיחות תהיה מותנית בציון מספר הזהות ומספר רישיון הנהיגה של הנהג שלגביו ביקש את המידע.

(ו) מצאה הרשות כי הפר קצין בטיחות, בעל מפעל או מפעל את התחייבויותיו לפי ההסכם עם רשות הרישוי או לפי תקנות אלה, תודיע על כך לרשות הרישוי; הודיעה הרשות לרשות הרישוי כאמור, או נודע לרשות הרישוי בדרך אחרת כי קיים חשש ממשי כי הופרו התחייבויות כאמור, רשאית היא לנתק את התקשורת המקוונת עם אותו מפעל או קצין בטיחות, עד שיתקיימו תנאים שעליהם תורה לשם הבטחת עמידתו בהוראות תקנות אלה ובהתחייבויותיו לפי ההסכם.

586. (א) קצין בטיחות רשאי לאסור את השימוש ברכב שבבעלות המפעל או הנמצא בשליטתו ולהתנות את השימוש בו בתיקונו והבאתו למצב שלא יפגע, לדעתו, בבטיחות התנועה, ובלבד ששוכנע כי נתקיימו ברכב הוראות תקנה 308א.

(ב) העתק מההודעה האוסרת שימוש כאמור בתקנת משנה (א) תישלח בו ביום על ידי קצין הבטיחות לרשות הרישוי.

587. (א) קצין בטיחות יודיע בכתב לבעל המפעל על כל ליקוי שמצא ברכב של המפעל או הנמצא בשליטתו העלול לסכן את התנועה ועל כל פגם בעבודות הנהגים ובהתנהגותם בדרך וכן על ליקוי במצב בריאותם של הנהגים שמצא קצין הבטיחות או שהובא לידיעתו.

(ב) מצא קצין בטיחות, לאחר שבדק את דיסקות הטכוגרף ברכב שמופעל במפעל, כי נהג

תקשורת מקוונת עם רשות הרישוי תק" (מס' 2) תשע"ז-2016

סמכויות קצין הבטיחות לגבי רכב תק' תשל"ב-1971 תק' (מס' 7) תשנ"א-1991

דוח על שינוי והודעה על הפרה תק' תשל"ב-1971 תק' (מס' 6) תשע"ט-2019

תק' (מס' 6) תשע"ט-2019

המפעל הפר את הוראות תקנה 168, יודיע על כך בכתב לבעל המפעל וימליץ לפניו על הדרך המתאימה למניעת ההפרה כאמור בעתיד.

(ג) מצא קצין הבטיחות כי נהג המפעל מפר את הוראות תקנה 168 בשתי ביקורות, יודיע על כך לרשות ויצרף להודעתו את ההודעות שמסר לבעל המפעל בעניין.

תק' (מס' 6)
תשנ"ט-2019

(ד) קצין הבטיחות ידווח לרשות על כל תאונת דרכים שבה נהרג אדם ושבה היה מעורב רכב שתחת פיקוחו בתוך 24 שעות מקרות התאונה.

תק' (מס' 6)
תשנ"ט-2019

587א. הודיע קצין הבטיחות לבעל המפעל על ליקויים ברכב כאמור בתקנה 587, חייב בעל המפעל לבצע כל תיקון המפורט בהודעת קצין הבטיחות, זולת אם בעל המפעל הביא תוך יומיים את הרכב, שלגביו ניתנה הודעת קצין הבטיחות, בפני רשות הרישוי לבדיקה ונמצא שהרכב תקין וכשיר לתנועה בהתאם לתקנה 273.

תיקונים על פי
הודעות
תק' תשל"ב-1971
תק' (מס' 5)
תשנ"ז-1997

587א1. (א) הודיע קצין בטיחות בכתב לבעל המפעל כי קיים ליקוי בטיחות באחת ממערכות הבטיחות ברכב, יצרף להודעתו המלצה על הדרך המתאימה לטיפול בליקוי.

הודעה על ליקוי
במערכות הבטיחות
ברכב
תק' (מס' 6)
תשנ"ט-2019

(ב) סבר קצין בטיחות כי ליקוי הבטיחות שמצא באחת ממערכות הבטיחות ברכב מסכן את הבטיחות ויש לאסור את השימוש ברכב בשל הליקוי כאמור, ימליץ לבעל המפעל בכתב לא להשתמש ברכב ויחתים את בעל המפעל על המלצתו כאמור.

(ג) סירב בעל מפעל לחתום על המלצת קצין הבטיחות כאמור בתקנת משנה (ב), יודיע על כך קצין הבטיחות לרשות בכתב.

587ב. (א) בעל המפעל יביא לידיעת העובדים את דבר מינויו של קצין הבטיחות במפעל ותפקידו.

חובות בעל המפעל
תק' תשל"ב-1971
תק' (מס' 6)
תשנ"ט-2019
תק' (מס' 6)
תשנ"ט-2019

(ב) בעל המפעל יספק לקצין הבטיחות את כל האמצעים הדרושים למילוי תפקידו ויאפשר לו למלא את תפקידו כיאות לפי הוראות כל דין.

(ג) בעל המפעל לא יאפשר נהיגה ברכב מפעל, לנהג שלגביו הודיע לו קצין הבטיחות בכתב כי רישיון הנהיגה שלו אינו בתוקף או שדרגת רישיונו אינה מתאימה לסוג הרכב המופעל במפעל.

תק' (מס' 6)
תשנ"ט-2019

(ד) בעל המפעל יעדכן את קצין הבטיחות בדבר אדם חדש שעיקר עיסוקו במפעל הוא נהיגה או שעיסוקו במפעל מחייב נהיגה במשך רוב שעות העבודה שלו, שבכוונתו להעסיק במפעל, ויקבל את חוות דעתו בדבר התאמתו לנהיגת כלי הרכב במפעל, טרם העסקתו כאמור.

תק' (מס' 6)
תשנ"ט-2019

(ה) בעל המפעל לא יאפשר נהיגה ברכב מפעל, שלגביו הודיע לו קצין הבטיחות בכתב כי קיים בו ליקוי בטיחות המסכן את הבטיחות כאמור בתקנה 587א(ב), שטרם תוקן.

תק' (מס' 6)
תשנ"ט-2019

(ו) בעל המפעל יבטיח כי תיקון מערכות הבטיחות של כלי רכב במפעל ייעשה במוסך כאמור בתקנה 585(א)(13).

תק' (מס' 6)
תשנ"ט-2019

(ז) בעל המפעל יבטיח את פעילות הנהגים בהתאם לתקנה 168 לענין שעות הנהיגה והמנוחה של הנהגים במפעל.

תק' (מס' 6)
תשנ"ט-2019

(ח) בעל המפעל יכין אחת לשנה תכנית הדרכות מקצועיות שנתית לנהגים במפעל, לפי רשימת נושאים והכול כפי שקבעה לו הרשות ובדרך שאישרה לו; התכנית תכלול הדרכות מקצועיות, לאדם שעיקר עיסוקו במפעל הוא נהיגה או שעיסוקו במפעל מחייב נהיגה במשך רוב שעות העבודה שלו – פעמיים בשנה לפחות, שאחת מהן תתקיים לקראת החורף ואחת מהן תתקיים לקראת הקיץ, ולנהג שאינו כאמור – אחת לשנה לפחות; משך כל הדרכה לא יפחת משלוש שעות והיא תתועד בתיק הדרכות ובתיק הנהג.

תק' (מס' 6)
תשנ"ט-2019

(ט) בעל המפעל יישם את הוראות נוהל הבטיחות של כלי הרכב במפעל כפי שהוכנו על ידי קצין הבטיחות כאמור בתקנה 585(א)(19).

תק' (מס' 6)
תשנ"ט-2019

(י) הודיע קצין הבטיחות לבעל המפעל על ליקוי במצב בריאותם של הנהגים, ידווח בעל המפעל לרשות, מיד עם קבלת ההודעה כאמור; לא דיווח בעל המפעל לרשות על ליקוי במצב בריאותם של הנהגים, תוך שבעה ימים מיום קבלת ההודעה, ידווח קצין הבטיחות עצמו לרשות ולרופא המוסמך כאמור בתקנה 193(ב).

תק' (מס' 7)
תשנ"א-1991
תק' (מס' 8)
תשס"ז-2007
תק' (מס' 6)
תשנ"ט-2019

587ב1. במדבקה שיש להדביקה על כלי רכב שברשות תאגיד לפי סעיף 65(ג) לפקודה יתקיימו

מדבקה
תק' (מס' 10)
תשנ"ב-2012

כל אלה:

- (1) המדבקה תהיה מלבנית ומידותיה לא יפחתו מהמפורט להלן:
 ברכב מסוג M1, M2 ו-N1 – רוחבה לא יפחת מ-10 ס"מ ואורכה לא יפחת מ-40 ס"מ;
 ברכב מסוג M3, N3, N2 – רוחבה לא יפחת מ-15 ס"מ ורוכה לא יפחת מ-50 ס"מ;
 (2) הרקע שלה יהיה לבן או צהוב והאותיות והספרות בצבע שחור או כחול;
 (3) יכתב עליה מספר טלפון מקוצר המכיל לא יותר מ-5 ספרות ומתחת למספר הטלפון יכתבו המילים "איך אני נוהג/ת?" או "איך הנהיגה שלי?";
 (4) גודל האותיות המופיעות עליה לא יפחת מהמפורט להלן:
 ברכב מסוג M1, M2 ו-N1 גובהן לא יפחת מ-2.5 ס"מ ועוביין לא יפחת מ-1 ס"מ;
 ברכב מסוג M3, N3 ו-N2 – גובהן לא יפחת מ-6 ס"מ ועוביין לא יפחת מ-1.5 ס"מ;
 (5) גודל המספרים המופיעים עליה לא יפחת מהמפורט להלן:
 ברכב מסוג M1, M2 ו-N1 – גובהם לא יפחת מ-4.5 ס"מ ועוביים לא יפחת מ-1 ס"מ;
 ברכב מסוג M3, N3 ו-N2 – גובהם לא יפחת מ-6 ס"מ ועוביים לא יפחת מ-1.5 ס"מ;
 (6) היא תודבק בחלק האחורי של הרכב, בצד שמאל ככל האפשר, במקום הנראה לעין, ואם הדבר לא ניתן עקב העדר מקום מתאים, תודבק המדבקה על הדלת הקדמית השמאלית של הרכב.
- 587ב.2 (א) מדי שנה ולא יאוחר מיום 31 בינואר בכל שנה ימסור תאגיד כהגדרתו בסעיף 65ד לפקודה, לרשות, דוח לשנה שלפניה שיכלול פרטים כמפורט להלן:
- (1) מספר התלונות שקיבל כל נהג בתאגיד או מי שהנהג הרשה לו לנהוג ברכב של התאגיד, מהות התלונה ואופן הטיפול בה;
- (2) מספר תאונות הדרכים שבהן נהרג אדם או נחבל חבלה של ממש שבהן יהיה מעורב כל נהג בתאגיד או מי שהנהג הרשה לו לנהוג ברכב של התאגיד.
- (ב) קיבל התאגיד יותר מארבעה דיווחים על עבירות שביצע נהג בתאגיד יודיע על כך לרשות מיד לאחר קבלת התלונה החמישית ויודיע על אופן הטיפול בה.
- (ג) דיווח כאמור בתקנה זו לא יכלול מידע שיש בו כדי לזהות אדם שאליו מתייחסים הדיווחים.
- 587ג. (א) הרשות רשאית להורות לבעל מפעל או לקצין בטיחות כל הוראה שיש בה לדעתה צורך לקיום סדרי הבטיחות במפעל לפי הוראות חלק זה.
- (ב) בעל מפעל או קצין בטיחות שקיבל הוראה כאמור בתקנת משנה (א) חייב למלא אחריה.
- (ג) הרשות רשאית להזמין בכל עת בעל מפעל או קצין בטיחות להתייצב בפניה במקום ובמועד הנקובים בהזמנה לשם בירור כל ענין לפי חלק זה, כפי שיפורט בהזמנה.
- 587ד. (א) הרשות רשאית לפטור מהוראות חלק זה כולן או מקצתן באופן כללי או למקרה מסויים.
- (ב) הוראות חלק זה לא יחולו על רכב של צה"ל אשר חלות לגביו הוראות הבטיחות שנקבעו בפקודות הצבא כמשמעותן בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, בשים לב להוראות לפי חלק זה, ושהובאו לידיעת הרשות עם קביעתן או שינוין או לפי דרישתה.

דוח תקופתי ומידע על נהג תק" (מס' 10) תשע"ב-2012

הוראות הרשות תק' תשל"ב-1971 תק' (מס' 7) תשנ"א-1991 תק' (מס' 7) תשנ"א-1991

תק' (מס' 7) תשנ"א-1991

פטור תק' תשל"ב-1971 תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019 תק' (מס' 6) תשנ"ט-2019

דוח הממונה על תלונות הציבור לשנת 2022

30 אפריל 2023

ט' אייר תשפ"ג

לכבוד : מר יורם קרין ראש המועצה
חברי המועצה הנכבדים

הנדון : דו"ח הממונה על תלונות הציבור לשנת 2022

נכבדיי,

הנני להתכבד ולהגיש את הדו"ח השנתי של הממונה על תלונות הציבור לשנת 2022. הדו"ח מוגש בהתאם לסעיף 15 לחוק הרשויות המקומיות (ממונה על תלונות הציבור) התשס"ח 2008 – להלן "החוק" שקובע:
"הממונה על תלונות הציבור יגיש לראש הרשות המקומית ולמועצת הרשות המקומית דין וחשבון על פעולותיו לא יאוחר מ-1 במאי בכל שנה; המועצה תקיים דיון בעניין הדין וחשבון בתוך חודשיים מיום שהוגש לה; דין וחשבון כאמור יהיה פתוח לעיון הציבור ויפורסם באתר האינטרנט של הרשות המקומית".

אבקש להודות לראש המועצה, ולהנהלת המועצה ועובדיה על שיתוף הפעולה במהלך בירור תלונות הציבור.

בברכה,

עלאא זועבי, רו"ח

מבקר המועצה וממונה על תלונות הציבור

תוכן העניינים

1	מבוא	1
2-3	פניות התושבים למועצה	2
4	התלונות שנתקבלו אצל הממונה על תלונות הציבור	3
5	3.1 התפלגות התלונות לפי תוצאות הבירור	3.1
6	3.2 התפלגות התלונות לפי נושאים / מחלקות	3.2
4	נספח - הבסיס החוקי לעבודת הממונה על תלונות הציבור	4

מבוא

חוק הרשויות המקומיות (ממונה על תלונות הציבור) התשס"ח 2008, חייב את כל הרשויות המקומיות למנות ממונה על תלונות הציבור.

החוק הגדיר את הסמכויות ותחומי פעולתו של הממונה על פניות הציבור, וקבע את הכללים למנוי הממונה על תלונות הציבור.

ביום 10 אפריל 2014 מינתה המועצה האזורית עמק המעינות את מבקר המועצה כממונה על תלונות הציבור (להלן: "הממונה על תלונות הציבור").

החוק קובע שהממונה על תלונות הציבור יהיה עצמאי ובלתי תלוי, ואחראי בפני מועצת הרשות המקומית בלבד. בהתאם לחוק, כל אדם רשאי להגיש תלונה לממונה על תלונות הציבור על הרשות המקומית ומוסדותיה, על עובד, על נושא משרה או על ממלא תפקיד ברשות המקומית, וכן על גוף עירוני מבוקר כמשמעותו בסעיף 170א(ב) לפקודת העיריות, על נושא משרה או על ממלא תפקיד בו.

תלונה כאמור תהא בעניין הנוגע למילוי תפקידיו של הנלוו, ובלבד שהתקיימו שני אלה:

- (1) המעשה פוגע במישרין במתלונן עצמו, או מונע ממנו במישרין טובת הנאה, או מעשה הפוגע במישרין באדם אחר או המונע ממנו במישרין טובת הנאה והמתלונן קיבל, להנחת דעתו של הממונה על תלונות הציבור, את הסכמתו של אותו אדם להגיש תלונה בעניינו;
- (2) המעשה נעשה בניגוד לחוק או שנעשה בלא סמכות חוקית או בניגוד למנהל תקין, או שיש בו משום נוקשות יתרה או אי-צדק בולט.

דו"ח זה מרכז את התלונות והפניות שנתקבלו אצל הממונה על תלונות הציבור בשנת 2022.

כל התלונות / הפניות רוכזו ותועדו באפליקציה של המועצה וזה למעקב ובקרה.

תיעוד הפניות כלל את כל הפרטים הנדרשים כגון פרטי הפונים ותמצית התלונות;

תיעוד השיחות, הסיכומים, המסמכים, תגובות הנילונים והערותיהם; תשובות, החלטות וסיכומים.

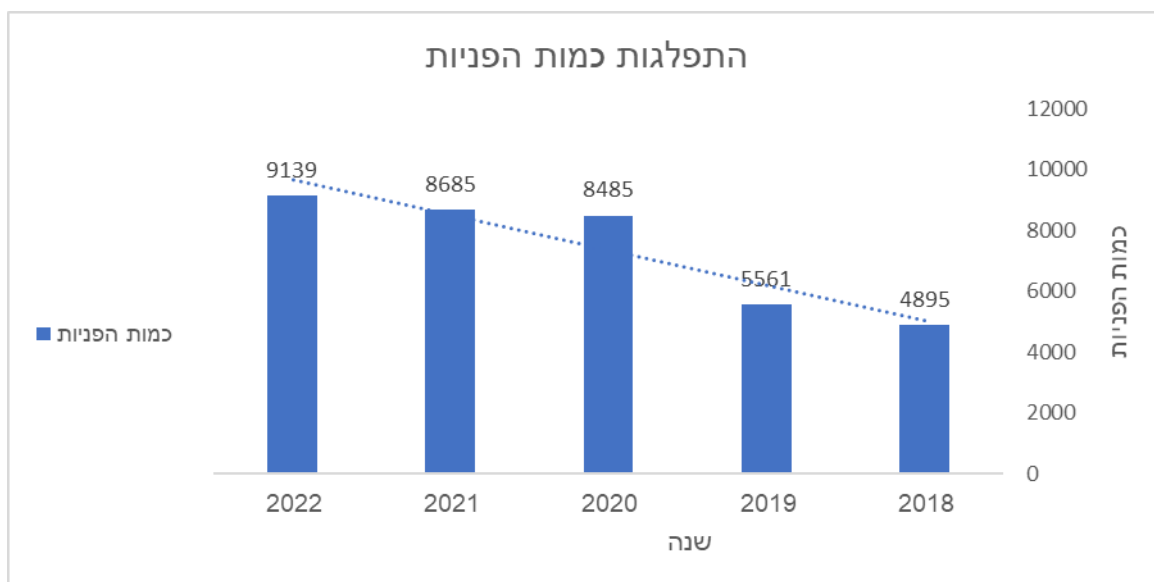
פניות התושבים למועצה

בשנים האחרונות, ועם ההתקדמות הטכנולוגית, הנגישה המועצה את רוב השירותים לתושב, וכפועל יוצא מכך רוב פניות התושבים למועצה נעשות כיום באופן מקוון למשל דרך האפליקציה או דרך אתר המועצה. הפניות שמתקבלות כמעט בכל נושא אפשרי כגון תשלומים, בירורים, הצעות, בקשות ועוד. הנוחות והיעילות שמאפיינות את הפניות באמצעים המקוונים גרמו לעליה משמעותית וברורה בכמות פניות התושבים באמצעים המקוונים בשנים האחרונות.

הטבלה שלהן מתארת את כמות הפניות שנתקבלו באפליקציה בשנים 2018-2022 :

שנה	מספר הפניות דרך האפליקציה	שינוי באחוזים ביחס לשנה קודמת
2018	4,895	-
2019	5,561	14%
2020	8,485	53%
2021	8,685	2%
2022	9,139	5%
סה"כ פניות	36,765	

בתרשים שלהלן מתוארת כמות הפניות שנתקבלו דרך האפליקציה בין השנים 2018-2022 :

מבט מהיר על הטבלה ועל התרשים לעיל מראים שכמות הפניות הוכפלה תוך 5 שנים, כך שבשנת 2018 עמדה כמות הפניות למועצה על 4,895 פניות, לעומת זאת כמות הפניות למועצה בשנת 2022 עמדה על 9,139 פניות.

הפניות שנתקבלו במועצה היו מגוונות ונגעו למספר גדול של נושאים כמפורט בקובץ המצורף¹. בשנת 2020 נרשמה הקפיצה הכי גדולה (53%) בכמות הפניות בחמש השנים האחרונות, כנראה בגלל פרוץ מגפת הקורונה שבמהלכה עברה המועצה לשירות דיגיטאלי כמעט מלא ולא התאפשרה קבלת קהל במשרדי המועצה.

יצוין שלמרות החזרה למתן שירותים פרונטאליים במשרדי המועצה אנו רואים שמגמת הגידול בפניות באופן מקוון נמשכת, וזה הודות ליעילות והנוחות שמאפיינות את הטיפול בפניות שמגיעות למועצה באופן מקוון.

בטבלה שלהלן רוכזו הפניות בעשרת הנושאים שהיו הכי נפוצים בשנים 2018-2022 :

נושא משנה/שנה	2022	2021	2020	2019	2018	סה"כ
1 גביה- בירורים	1,948	1,931	1,369	277	234	5,759
2 ביו-ב פתיחת סתימות	886	866	966	962	1,061	4,741
3 אשפה-פינוי מכולות	335	82	617	996	666	2,696
4 מתנ"ס-פעילויות וקייטנות	874	917	295	3	6	2,095
5 אשפה-פחים מלאים	506	443	439	244	181	1,813
6 חינוך-רישום לגנים ובתי ספר	507	600	505	49	54	1,715
7 מידע לתושב- טלפונים כללי	95	167	261	241	172	936
8 אשפה-פינוי מכולות	27	416	89	151	55	738
9 איכות סביבה-פינוי מיכלי מחזור	169	191	137	123	87	707
10 קבלת מידע- ע"פ חוק חופש המידע	139	168	391	5	2	705

הפניות שנתקבלו בשנת 2022

בשנת 2022 נקלטו באפליקציה של המועצה, תחילה באפליקציה CT-CONNECT ולאחר מכן באפליקציית "אש בינה" כ-9,129 פניות בנושאים רבים ושונים². הפניות שנתקבלו נותבו למחלקות הרלוונטיות ורובן טופלו על ידי עובדי המחלקות הרלבנטיות.

מתוך 9,129 פניות שנתקבלו נשארו רק 66 פניות שטרם נסגרו/טופלו (נכון ליום הפקת דו"ח זה), שיעור הפניות שטרם נסגרו עומד על 0.72297%.

יודגש שאותן 9,129 פניות הן רק חלק מהפניות שהגיעו למועצה וזה מאחר ופניות פרונטליות או טלפוניות שנעשו במישרין לעובדי המועצה אינן מתועדות באפליקציה.

¹ 2018-2022 דוח לפי מחלקות - מרוכז לשנים.pdf

² דוח פניות לפי מחלקות לשנת 2022 - PDF.pdf

התלונות שטופלו בשנת 2022 ע"י הממונה על תלונות ציבור :

הפניות שמגיעות בד"כ לממונה על תלונות הציבור הן תלונות הקשורות לאי טיפול בפניות שהועברו למחלקות או תלונות הקשורות לחוסר שביעות רצון מהטיפול שנעשה ע"י עובדי המועצה או עובדי הגופים העירוניים האחרים.

הפניות שהגיעו לממונה על תלונות הציבור נתקבלו במספר דרכים: פניות דרך האפליקציה, מייל, טלפונים, והגעה פיזית של מתלוננים למשרד הממונה על תלונות הציבור במועצה.

כל הפניות / תלונות שהגיעו לממונה על תלונות הציבור תועדו באפליקציה של המועצה וזה ע"מ לרכז את כל הפניות במאגר אחד, וע"מ לנהל מעקב אחר הטיפול בתלונות.

בשנת 2022 נתקבלו אצל הממונה על תלונות הציבור 23 פניות/ תלונות לעומת 15 פניות/תלונות שנתקבלו בשנת 2021.

הפניות שהגיעו לממונה על תלונות הציבור עסקו בנושאים שלהלן:

- 1- פניות בעניין ריחות וזיהום סביבתי.
- 2- פניות בעניין אי קבלת הנחות המגיעות לזכאים לפי חוק.
- 3- פניה בעניין התקשרויות עם קבלן לביצוע עבודות עבור הוועד המקומי.
- 4- פניות בעניין בטיחות בגנים.

סיכום ונתונים סטטיסטיים

בשנת 2022 טופלו 23 פניות בשה"כ ע"י הממונה על תלונות הציבור.

חלק מהפניות התבררו כמוצדקות וטופלו מול העובדים האחראים.

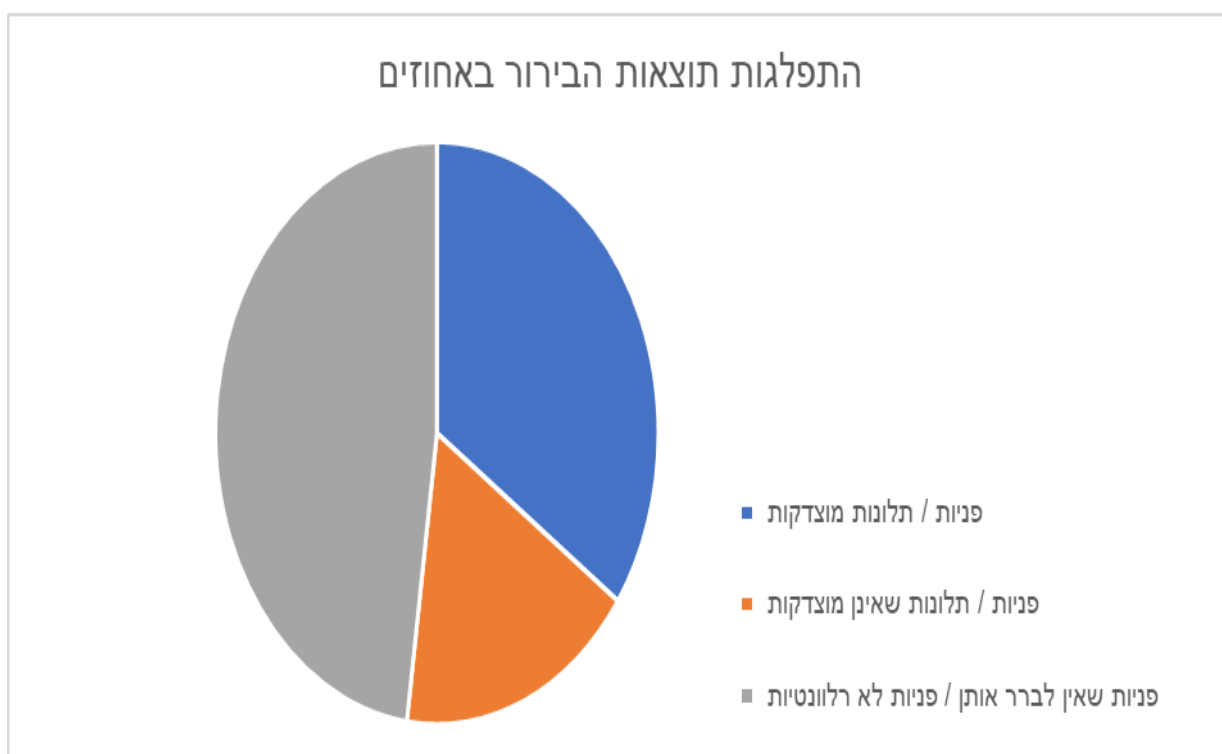
חלק מההפניות שנתקבלו היו לא מוצדקות וחלקן לא היה ניתן לברר אותן או שלא רלבנטיות.

הממונה על תלונות הציבור עדכן את כל המתלוננים בתוצאות הבירור, או בעניין החלטתו ונימוקיו לאי בירור תלונתם.

להלן טבלה המרכזת את התפלגות תוצאות הבירור בפניות / תלונות שנתקבלו בשנת 2022:

פרטים	כמות הפניות	%
פניות / תלונות מוצדקות	8	35%
פניות / תלונות שאינן מוצדקות	4	17%
פניות שאין לברר אותן / פניות לא רלוונטיות	11	48%
סה"כ פניות / תלונות	23	100%

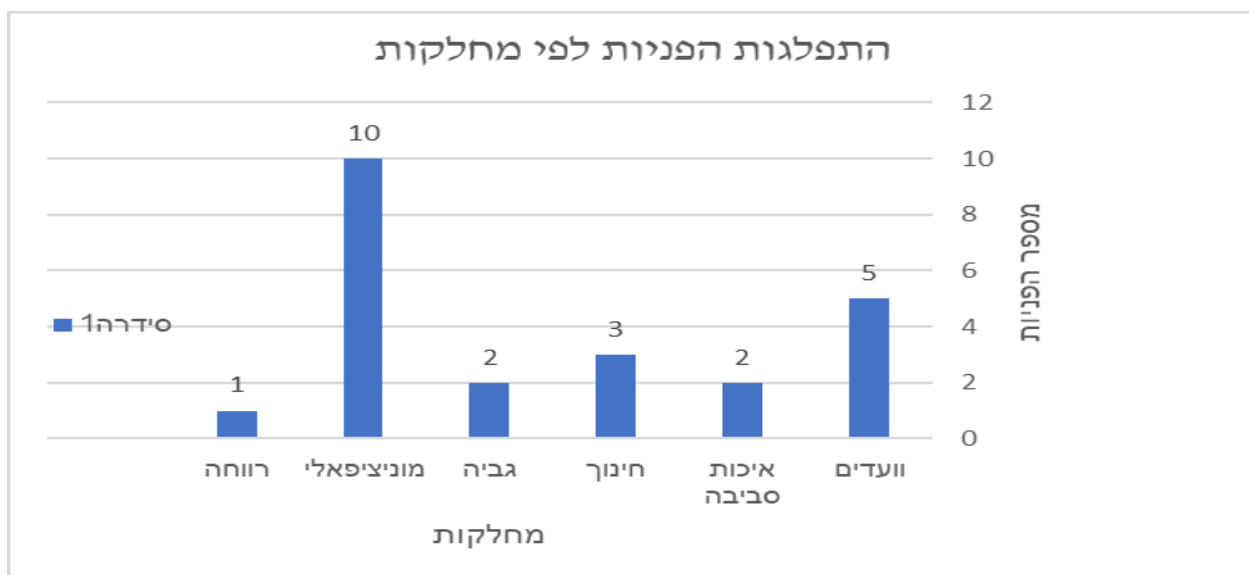
להלן תרשים שמתאר את התפלגות תוצאות בירור התלונות שנתקבלו בשנת 2022 באחוזים:

להלן טבלה שמרכזת את התפלגות הפניות שנתקבלו בשנת 2022 בחלוקה לפני מחלקות:

מחלקה	מספר תלונות פניות/פניות	שיעור התלונות מסך התלונות שנתקבלו השנה
אגף מוניציפאלי	10	43%
וועדים מקומיים	5	22%
חינוך	3	13%
מחלקת הגביה	2	9%
איכות הסביבה	2	9%
רווחה	1	4%
סה"כ	23	100%

להלן תרשים שמתאר את התפלגות הפניות שנתקבל בשנת 2022 לפי מחלקות:

רשויות מקומיות

חוק הרשויות המקומיות (ממונה על תלונות הציבור), תשס"ח-2008

תוכן ענינים

2	הגדרות	סעיף 1
2	חובת מינוי ממונה על תלונות הציבור	סעיף 2
2	עצמאות הממונה במילוי תפקידו	סעיף 3
2	חובת סודיות	סעיף 4
2	הגשת תלונה	סעיף 5
3	דרך הגשת התלונה	סעיף 6
3	תלונות שאין לבררן	סעיף 7
3	דרכי בירור תלונה	סעיף 8
3	איסור הפרעה	סעיף 9
4	הפסקת הבירור	סעיף 10
4	תוצאות הבירור	סעיף 11
4	סייגים להודעה	סעיף 12
4	דחיית התלונה	סעיף 13
4	זכויות וסעדים	סעיף 14
4	דין וחשבון	סעיף 15
4	חומר שאינו ראיה	סעיף 16
4	פרסום	סעיף 17
5	ביצוע	סעיף 18
5	תחילה	סעיף 19
5	הוראות מעבר	סעיף 20

רשויות מקומיות

חוק הרשויות המקומיות (ממונה על תלונות הציבור), תשס"ח-2008*

1. * בחוק זה –

הגדרות

"ממונה על תלונות הציבור" – מי שמונה לפי חוק זה להיות ממונה על תלונות הציבור ברשות מקומית;
"מעשה" – לרבות מחדל;
"רשות מקומית" – עיריה, מועצה מקומית או איגוד ערים;
"השר" – שר הפנים.

2. * (א) (1) מועצת רשות מקומית תמנה את מבקר הרשות המקומית לממונה על תלונות הציבור, ואולם היא רשאית, מטעמים מיוחדים, למנות לתפקיד זה עובד בכיר אחר של הרשות המקומית, והכל ובלבד שלא יהיה בעיסוקו האחר כדי להפריע למילוי תפקידיו כממונה על תלונות הציבור;

חובת מינוי ממונה על תלונות הציבור

(2) לא ימונה עובד בכיר כאמור בפסקה (1), אלא אם כן הוא בעל תואר אקדמי מוכר מאת מוסד להשכלה גבוהה בישראל, כמשמעותם בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958, או תואר אקדמי מאת מוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהוא מוסד מוכר במדינתו, ובעל ניסיון של חמש שנים בתפקיד ניהולי במגזר הציבורי.

(ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי למנוע מרשות מקומית להעסיק ממונה על תלונות הציבור בתפקיד זה בלבד, ובלבד שהעסקתו כאמור תוקצבה במסגרת התקציב המאושר של הרשות המקומית והתקיימו בו התנאים האמורים בסעיף קטן (א)(2).

(ג) ראה השר כי רשות מקומית אינה ממנה ממונה על תלונות הציבור, רשאי הוא לדרוש ממנה, בצו, כי תמנה ממונה על תלונות הציבור כאמור בתוך הזמן הנקוב בצו; לא מילאה רשות מקומית אחר הצו בתוך הזמן האמור, רשאי השר למנות ממונה על תלונות הציבור במקומה.

(ד) על מינויו וכהונתו של הממונה על תלונות הציבור ברשות המקומית יחולו ההוראות החלות על עובדי אותה רשות מקומית, ואולם לא יועבר הממונה על תלונות הציבור מתפקידו אלא על פי החלטת מועצת הרשות המקומית, ולאחר שניתנה הודעה כדין לכל חברי המועצה שדבר העברתו מהתפקיד יידון באותה ישיבה.

(ה) הרשות המקומית תעמיד לרשות הממונה על תלונות הציבור משאבים הולמים הדרושים לו לשם מילוי תפקידו.

3. * במילוי תפקידו יהיה הממונה על תלונות הציבור עצמאי ובלתי תלוי, ואחראי בפני מועצת הרשות המקומית בלבד.

עצמאות הממונה במילוי תפקידו

4. * הממונה על תלונות הציבור חייב לשמור בסוד כל ידיעה שהגיעה אליו עקב עבודתו, לא לעשות בה שימוש ולא לגלותה לאחר, אלא לשם ביצוע תפקידו לפי חוק זה או תפקידו כמבקר הרשות המקומית, זולת אם הגילוי נדרש על פי כל דין, ואולם לא שימש הממונה על תלונות הציבור גם כמבקר הרשות המקומית – רשאי הוא להעביר את המידע למבקר הרשות המקומית לשם מילוי תפקידו כמבקר.

חובת סודיות

5. * (א) כל אדם רשאי להגיש תלונה לממונה על תלונות הציבור על הרשות המקומית ומוסדותיה, על עובד, על נושא משרה או על ממלא תפקיד ברשות המקומית, וכן על גו, עירוני מבוקר כמשמעותו בסעיף 170א(ב) לפקודת העיריות, על נושא משרה או על ממלא תפקיד בו.
(ב) תלונה כאמור בסעיף קטן (א) תהא בעניין הנוגע למילוי תפקידו של הנילון, ובלבד שהתקיימו שני אלה:

הגשת תלונה

* פורסם ס"ח תשס"ח מס' 2147 מיום 8.4.2008 עמ' 440 (ה"ח הכנסת תשס"ח מס' 200 עמ' 138).

(1) המעשה פוגע במישרין במתלונן עצמו, או מונע ממנו במישרין טובת הנאה, או מעשה הפוגע במישרין באדם אחר או המונע ממנו במישרין טובת הנאה והמתלונן קיבל, להנחת דעתו של הממונה על תלונות הציבור, את הסכמתו של אותו אדם להגיש תלונה בעניינו;

(2) המעשה נעשה בניגוד לחוק או שנעשה בלא סמכות חוקית או בניגוד למינהל תקין, או שיש בו משום נוקשות יתרה או אי-צדק בולט.

6.* תלונה שהוגשה בכתב או תלונה שהוגשה בעל פה ונרשמה מפני המתלונן תיחתם בידי המתלונן ויצוינו בה שם המתלונן ומענו, תיאור מפורט של העניין שעליו נסבה התלונה, לרבות המועד שבו אירע, וכל פרט אחר הנוגע לעניין והמסייע לבירור יעיל של התלונה.

דרך הגשת התלונה

7.* (א) לא יהיה בירור בתלונות אלה:

תלונות שאין לבררן

(1) תלונה בעניין התלוי ועומד בבית משפט או בבית דין או שבית משפט או בית דין הכריע בו לגופו;

(2) תלונה שהממונה על תלונות הציבור סבור שהיא קנטרנית או טורדנית;

(3) תלונה על פעולה שיפוטית או מעין שיפוטית;

(4) תלונה של עובד בעניין הנוגע לשירותו כעובד, ואולם יהיה בירור על מעשה החורג מהוראות חוק, תקנות, הסכם קיבוצי או מהסדרים כלליים שנקבעו כדין;

(5) תלונה בעניין שכבר הוגשה לגבי תלונה למבקר המדינה בתפקידו כנציב תלונות הציבור לפי חוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב].

(ב) לא יהיה בירור בתלונות אלה, אלא אם כן מצא הממונה על תלונות הציבור שיש סיבה מיוחדת המצדיקה את בירורן:

(1) תלונה בעניין שניתנה בו החלטה שעליה אפשר, או היה אפשר, להגיש על פי דין השגה, ערר או ערעור, והוא אינו מסוג העניינים שסעיף קטן (א)1 דן בהם;

(2) תלונה שהוגשה לאחר שעברה שנה מיום המעשה שעליו נסבה התלונה או מיום שהמעשה נודע למתלונן, לפי המאוחר יותר.

(ג) הוגשה תלונה שלפי סעיף 5 או לפי סעיפים קטנים (א) או (ב) אין לברר אותה, יודיע הממונה על תלונות הציבור למתלונן, בכתב, שלא יטפל בה ויצוין את הנימוקים לכך.

8.* (א) הממונה על תלונות הציבור רשאי לברר את התלונה בכל דרך שיראה לנכון, והוא אינו קשור להוראה שבסדר דין או בדיני ראיות.

דרכי בירור תלונה

(ב) הממונה על תלונות הציבור יביא את התלונה לידיעת הנילון, ואם היה עובד, נושא משרה או ממלא תפקיד כאמור בסעיף 5 – גם לידיעת הממונה עליו, ייתן להם הזדמנות נאותה להשיב עליה, והוא רשאי לדרוש מהם כי ישיבו על התלונה בתוך תקופה שיקבע בדרישתו.

(ג) הממונה על תלונות הציבור רשאי לשמוע את המתלונן, את הנילון וכל אדם אחר, אם ראה בכך תועלת.

(ד) לצורך הבירור רשאי הממונה על תלונות הציבור –

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו, בתוך תקופה שיקבע בדרישה ובאופן שיקבע, כל ידיעה או מסמך העשויים לדעת הממונה על תלונות הציבור לעזור בבירור התלונה;

(2) לדרוש מכל עובד של גוף מן הגופים המנויים בסעיף 5 (א) להתייצב לפניו במועד שיקבע לשם מסירת ידיעות או מסמכים כאמור בפסקה (1).

(ה) אין בהוראות סעיף קטן (ד) כדי לגרוע מכללי חסיונות עדים או כללי ראיות חסויות.

(ו) הוגשה תלונה על הממונה על תלונות הציבור או על עובדים הכפופים לו, לרבות בעניין הנוגע למילוי תפקידיהם האחרים ברשות המקומית, יברר היועץ המשפטי של הרשות המקומית את התלונה האמורה; בבירור תלונה כאמור יהיו ליועץ המשפטי של הרשות המקומית סמכויות הממונה על תלונות הציבור לפי חוק זה.

(ז) בירור התלונה יסתיים לכל המאוחר עד תום שנה אחת מיום הגשתה.

9.* לא יעשה אדם דבר שיש בו כדי להפריע בהגשת תלונה לממונה על תלונות הציבור או

איסור הפרעה

<p>בבירורה, או למנוע או לעכב את הגשתה או בירורה.</p> <p>10.* הממונה על תלונות הציבור יפסיק בירור תלונה אם ראה כי מלכתחילה לא היה מקום לבירורה לפי הוראות חוק זה, ורשאי הוא להפסיקו אם ראה שעניין התלונה בא על תיקונו או שהמתלונן ביטל את תלונתו; הממונה על תלונות הציבור יודיע בכתב למתלונן, לנילון ולממונה עליו, שהפסיק את הבירור ויציין את הנימוקים לכך.</p>	<p>הפסקת הבירור</p>
<p>11.* (א) מצא הממונה על תלונות הציבור, בתוך הליך הבירור, שהתלונה היתה מוצדקת, כולה או חלקה, ינהג כמפורט להלן:</p> <p>(1) ימסור על כך הודעה מנומקת בכתב למתלונן, לנילון, לממונה עליו ולראש הרשות המקומית;</p> <p>(2) היה הנילון ראש הרשות המקומית – תימסר הודעה כאמור גם למועצת הרשות המקומית;</p> <p>(3) העלה בירור התלונה קיומו של ליקוי – רשאי הממונה על תלונות הציבור להצביע לפני הנילון ולפני ראש הרשות המקומית או מועצת הרשות המקומית, לפי העניין, על הצורך בתיקון הליקוי ועל הדרך והמועד לכך.</p> <p>(ב) הנילון או הממונה עליו, וכן, לפי העניין, ראש הרשות המקומית, יודיעו לממונה על תלונות הציבור על האמצעים שנקטו לתיקון הליקוי בתוך המועד כאמור בסעיף קטן (א)(3).</p>	<p>תוצאות הבירור</p>
<p>12.* בהודעה לפי סעיף 11(א) יהיה הממונה על תלונות הציבור פטור מלציין את ממצאיו או נימוקיו –</p> <p>(1) כשהתלונה היתה בעניין מינוי למשרה פלונית או הטלת תפקיד פלוני;</p> <p>(2) כשהחומר או הראיה עלולים לדעתו לפגוע שלא כדין בזכותו של אדם זולת המתלונן;</p> <p>(3) כשיש לדעתו בגילוי החומר או הראיה משום גילוי סוד מקצועי או ידיעה סודית כמשמעותם לפי כל דין.</p>	<p>סייגים להודעה</p>
<p>13.* מצא הממונה על תלונות הציבור כי התלונה אינה מוצדקת, יודיע על ממצאיו למתלונן, לנילון ולממונה עליו.</p>	<p>דחיית התלונה</p>
<p>14.* (א) החלטותיו של הממונה על תלונות הציבור בעניין תלונה –</p> <p>(1) אין בהן כדי להעניק למתלונן או לאדם אחר זכות או סעד בבית משפט או בבית דין, שלא היו לו לפני כן;</p> <p>(2) אין בהן כדי למנוע מהמתלונן או מאדם אחר להשתמש בזכות או לבקש סעד שהוא זכאי להם, ואולם אם נקבע לכך מועד בחיקוק, לא יוארך המועד בשל הגשת התלונה או בירורה.</p> <p>(ב) לא ייזקק בית משפט או בית דין לבקשת סעד נגד החלטותיו וממצאיו של הממונה על תלונות הציבור בעניין תלונה.</p>	<p>זכויות וסעדים</p>
<p>15.* הממונה על תלונות הציבור יגיש לראש הרשות המקומית ולמועצת הרשות המקומית דין וחשבון על פעולותיו לא יאוחר מ-1 במאי בכל שנה; המועצה תקיים דיון בעניין הדין וחשבון בתוך חודשיים מיום שהוגש לה; דין וחשבון כאמור יהיה פתוח לעיון הציבור ויפורסם באתר האינטרנט של הרשות המקומית.</p>	<p>דין וחשבון</p>
<p>16.* (א) דוחות או כל מסמך אחר שהוציא או הכין הממונה על תלונות הציבור במילוי תפקידיו לא ישמשו ראיה בכל הליך משפטי או משמעותי.</p> <p>(ב) הודעה שנתקבלה אגב מילוי תפקידיו של הממונה על תלונות הציבור לא תשמש ראיה בהליך משפטי או משמעותי.</p>	<p>חומר שאינו ראיה</p>
<p>17.* הרשות המקומית תפרסם את פרטי הממונה על תלונות הציבור ודרכי הגשת תלונה לפי חוק זה-</p> <p>(1) במודעות שתציג על לוחות המודעות במשרדי הרשות המקומית;</p> <p>(2) באתר האינטרנט של הרשות המקומית;</p>	<p>פרסום</p>

(3) בהודעות תשלום ארנונה לחייבים ;

(4) בדרכים נוספות שתקבע מועצת הרשות המקומית.

*.18 השר ממונה על ביצוע חוק זה.

ביצוע

*.19 תחילתו של חוק זה 90 ימים מיום פרסומו.

תחילה

*.20 עובד הרשות המקומית שמונה כדין לבירור תלונות הציבור ברשות מקומית ועסק בפועל בבירור תלונות כאמור ערב פרסומו של חוק זה (להלן – יום הפרסום), יראו אותו כאילו מונה להיות ממונה על תלונות הציבור לפי חוק זה, ובלבד שבתום חמש שנים מיום הפרסום, יתקיימו בו תנאי הכשירות הקבועים בסעיף 2(א)(2).

הודאות מעבר

מאיר שטרית

אהוד אולמרט

שר הפנים

ראש הממשלה

דליה איציק

שמעון פרס

יושבת ראש הכנסת

נשיא המדינה